Stockholms läns landsting

5

Årsrapport 2017 för landstingsstyrelsens förvaltning

LS 2017-0173

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2018-03-28

LS 2017-0173

Landstingsstyrelsen

Årsrapport 2017 för landstingsstyrelsens förvaltning

Föredragande landstingsråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

Fastställande av landstingsstyrelsens förvaltnings årsrapport för 2017.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att fastställa landstingsstyrelsens förvaltnings årsrapport 2017, inklusive bilagor.

Landstingsrådsberedningens motivering

Landstingsstyrelsens resultat för 2017 uppgår till 89,6 miljoner kronor att jämföra med 2016 då resultatet uppgick till 85,2 miljoner kronor. Budgeterat resultat för 2017 var noll. Verksamhetens kostnader ökar med 6,4 procent från 2016, vilket är lägre än budget. Den lägre kostnadsökningen beror främst på lägre kostnader för personal och konsulter.

Årets investeringar uppgår till 3 017,3 miljoner kronor.

Inom ramen för uppdraget Effektivare landsting har bland annat följande åtgärder beslutats eller påbörjats:

- Beslut om samlokalisering av centrala förvaltningar
- Flytt av redovisningsfunktion för landstingsstyrelsen till SLSO
- Anställning av IT-direktör
- Organisatorisk flytt av förvaltning för utbyggd tunnelbana från landstingsstyrelsen till trafiknämnden för att renodla organisationen
- Flytt av Stockholms medicinska biobank från landstingsstyrelsen till Karolinska Universitetssjukhuset
- Minskning och renodling av antalet koncernövergripande policyer

- Nytt förslag till inköpspolicy remitterades till nämnderna och styrelserna
- Beslut om genomförande av Framtidens Vårdinformationsmiljö

Framåt gäller det att även fortsatt hålla ned kostnadsökningstakten och minska kostnaderna för konsulter.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande
Landstingsstyrelsens förvaltnings årsrapport 2017, inklusive bilagor

Irene Svenonius

Gustaf Drougge

Landstingsstyrelsen
Landstingsstyrelsens förvaltning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-02-26

LS 2017-0173

Landstingsstyrelsen

Årsrapport 2017 för landstingsstyrelsens förvaltning

Ärendebeskrivning
Fastställande av landstingsstyrelsens förvaltnings årsrapport för 2017.

Beslutsunderlag
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande
Landstingsstyrelsens förvaltnings årsrapport 2017, inklusive bilagor

Förslag till beslut
Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att fastställa landstingsstyrelsens förvaltnings årsrapport 2017, inklusive bilagor.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Landstingsstyrelsen har uppdragit åt landstingsdirektören att säkerställa effektiv ledning och styrning i landstinget, LS 2017-0180. Landstingsdirektören har inrättat programmet Effektivare landsting för att genomföra uppdraget. Under året har stora delar av landstingsstyrelsens förvaltnings verksamhet omfattats av programmet och ett flertal initiativ och beslut har tagits för att säkerställa uppdragets genomförande.

Landstingsstyrelsens förvaltnings resultat för 2017 uppgår till 89,6 miljoner kronor, i jämförelse med budgeterat nollresultat. Helårsresultatet för 2016 var 85,2 miljoner kronor. Verksamhetens kostnader, exklusive avskrivningar och finansnetto, visar efter helåret en ökning med 6,4 procent i jämförelse med föregående år. Budgeterad kostnadsökning för året var 9,6 procent. Det lägre utfallet i förhållande till budget förklaras främst av lägre kostnader för personal och övriga konsulter. Årets

ackumulerade investeringar uppgår till 3 017,3 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad på 73,2 procent i jämförelse med budget.

Bakgrund
Landstingsstyrelsens förvaltning stödjer landstingsstyrelsen i dess uppdrag att leda och samordna förvaltningen av landstingets angelägenheter och ha uppsikt över landstingets nämnder och bolag. Med utgångspunkt i sitt uppdrag arbetar förvaltningen strategiskt och operativt ur ett koncernperspektiv för den övergripande utvecklingen av landstinget. Till landstingsstyrelsens förvaltning hör även landstingets IT-organisation SLL IT, Berga naturbruksgymnasium samt NKS Bygg som ansvarar för uppförandet av Karolinska Universitetssjukhusets nya sjukhusbyggnad i Solna.

Under landstingsstyrelsens ansvar ligger utöver landstingsstyrelsens förvaltning även Skadekonto, Koncernfinansiering och Landstingsfastigheter Stockholm. Årsrapporter för dessa verksamheter hanteras i särskild ordning. Skadekonto är landstingets försäkringssystem för egendoms- och följdskadeförsäkring. Koncernfinansiering är en central redovisningsenhet där poster av övergripande karaktär inom landstinget redovisas, såsom skatteintäkter och utbetalning av landstingsbidrag. Landstingsfastigheter Stockholm är resultatenhet för den ekonomiska redovisningen av landstingets fastighetsförvaltning, exklusive Nya Karolinska Solna (NKS) och AB Storstockholms Lokaltrafiks fastigheter. Fastighetsbeståndet förvaltas av Locum AB enligt avtal med landstinget och i enlighet med de ägardirektiv som fastställs av landstingsfullmäktige.

Enligt lagen om kommunal redovisning (1997:614) är kommuner och landsting skyldiga att upprätta en årsredovisning för varje räkenskapsår.

Överväganden
Landstingsstyrelsen gav den 31 januari 2017 landstingsdirektören flera uppdrag för att säkerställa effektiv ledning och styrning i Stockholms läns landsting, LS 2017-0180. Landstingsdirektören har inrättat programmet Effektivare landsting för att genomföra uppdragen. Under året har stora delar av landstingsstyrelsens förvaltnings verksamhet omfattats av programmet och ett flertal initiativ och beslut har tagits för att säkerställa uppdragens genomförande. Som exempel kan nämnas beslut om samlokalisering av de centrala förvaltningarna inom Stockholms läns landsting, LS 2016-1489, flytt av redovisningsfunktionen från landstingsstyrelsen till styrelsen för Stockholms läns sjukvårdsområde, LS 2017-1034, samt anställningen av en IT-direktör för landstinget. Ytterligare beslut i linje med målsättningen att renodla landstingsstyrelsens

förvaltnings uppdrag att stödja landstingsstyrelsen i dess uppdrag att leda, styra och följa upp landstingets samlade verksamheter är den organisatoriska flytten av förvaltning för utbyggd tunnelbana från landstingsstyrelsen till trafiknämnden, LS 2017-0785, samt flytten av Stockholms medicinska biobank från landstingsstyrelsen till styrelsen för Karolinska Universitetssjukhuset, LS 2017-0463.

Under året har arbetet med att utveckla koncernstyrningen och det landstingsövergripande styr- och ledningssystemet intensifierats. Arbetet med att ta fram ett landstingsövergripande digitalt beslutsstödsystem, Stödet, har påbörjats i enlighet med uppdrag i SLL Mål och budget 2018. Stödet ska stödja planering och uppföljning av verksamhet och ekonomi för samtliga nämnder och bolag. Arbete pågår för att minska antalet landstingsövergripande policyer från tjugofyra till tio, i enlighet med uppdrag i SLL Mål och budget 2018. Färre policyer ger tydligare styrning med en bättre överblick och tydligare samordning av områden som hör ihop. För att stärka styrning och uppföljning har förvaltningen bland annat tagit fram ett förslag till ny inköpspolicy för Stockholms läns landsting, LS 2017-1197.

Landstingsfullmäktige beslutade i december 2016 att landstinget skulle ansöka till regeringen om att få överta ansvaret för regional utveckling i Stockholms län från länsstyrelsen, LS 2015-0997. Under 2017 startade arbetet för att förbereda landstinget inför regionbildning från och med den 1 januari 2019. Riksdagen väntas fatta beslut om regionbildning före sommaren 2018.

En viktig milstolpe under 2017 var färdigställandet av Nya Karolinska Solna och de effekter som detta har på förvaltningens resultaträkning. Beslut om genomförande av investeringsobjektet Framtidens vårdinformationsmiljö SLL (FVM SLL) samt upphandling genom konkurrenspräglad dialog har fattats under hösten, LS 2017-0753. Finansiering av FVM SLL återfinns inom landstingsstyrelsens förvaltning och investeringen utgör en väsentlig del av förvaltningens investeringsram för 2017 och framåt.

Landstingsstyrelsen och dess förvaltning har, i likhet med andra nämnder och bolag, arbetat med att effektivisera den egna verksamheten och uppnå så låga administrativa kostnader som möjligt. Inriktningen har varit:

- minskad administration och låga administrativa kostnader
- minskat konsultanvändande
- tydlig ansvarsfördelning
- enkla processer

- översyn och förenkling av regelverk
- hög effektivitet.

Landstingsstyrelsens förvaltning hade 952 anställda per den sista december 2017. Utvecklingen av antalet helårsarbeten är lägre än budget på grund av en generell återhållsamhet avseende nyrekryteringar, i enlighet med landstingsdirektörens verkställighetsbeslut LDR1756, och som en effekt av pågående effektiviseringsarbete inom förvaltningen. Avvikelsen mellan utfall och helårsbudget motsvarar 41 helårsarbeten.

Ett viktigt fokusområde för effektiviseringsarbetet inom landstingsstyrelsens förvaltning är att minska konsultanvändningen och därmed reducera kostnaderna för dessa tjänster. Kostnaden för övriga konsulter ligger lägre än budget för året. Kostnaden för IT-konsulter är högre än budgeterat för 2017, men har minskat i jämförelse med 2016. IT-konsulter används främst i syfte att säkerställa teknisk specialistkompetens där temporärt stöd behövs i användningen eller uppbyggnaden av teknik. Konsulter nyttjas också vid tillfälliga arbetstoppar i komplexa projekt, särskilt Nya Karolinska Solna och övriga ombyggnationer på sjukhusen under 2017 och fortsatt under 2018. Insatser kommer att vidtas för att minska kostnaderna för IT-konsulter under 2018.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet att fastställa landstingsstyrelsens förvaltnings årsrapport för 2017 medför inga ekonomiska konsekvenser.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Henrik Gaunitz
Ekonomidirektör

Beslutsexpediering:
Akt
SLL Styrning och ekonomi

Godkänd av Malin Frenning, 2018-02-26

Landstingsstyrelsens förvaltning

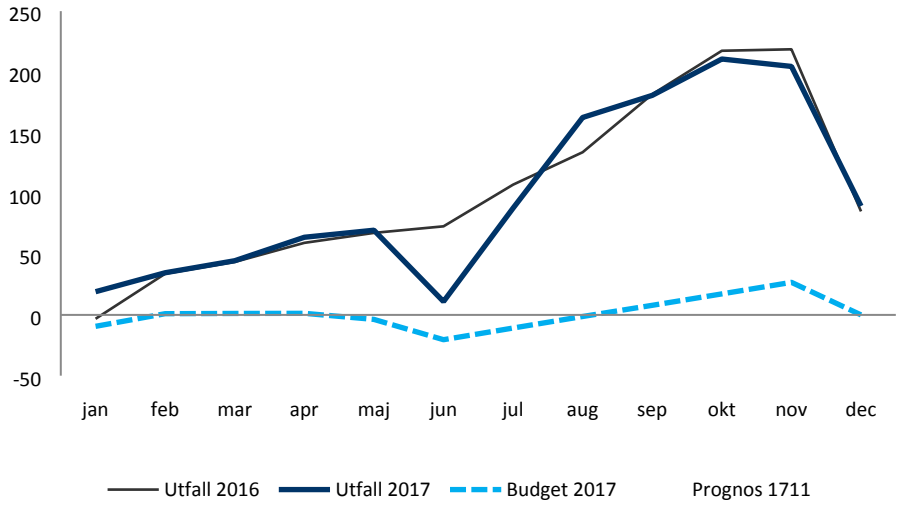
ÅRSRAPPORT 2017

Innehållsförteckning

1. Inledning 3
2. Styrning 3
3. Mål 4
4. Verksamhet 4
4.1 Verksamhetsförändringar 9
4.1.1 Utveckling personalvolym 9
4.1.2 Sjukfrånvaro 10
5. Ekonomi 11
5.1 Resultatutveckling 11
5.1.1 Verksamhetskostnadsutveckling 12
5.1.2 Redovisning över samtliga specialdestinerade statsbidrag 12
5.1.3 Bemanningskostnader 13
5.1.4 Avvikelser – årets utfall mot årsbudget 14
5.1.5 Förändring – årets utfall mot föregående år 15
5.1.6 Övriga kostnader inklusive konsultkostnader 16
5.1.7 Avskrivningar och finansnetto 17
5.2 Resultatdisposition 17
5.3 Investeringar 17
5.4 Balansräkning 20
5.5 Kassaflödesanalys 22
6. Verksamhetsstöd inom landstingsstyrelsens förvaltning 23
7. Landstingsstyrelsens förvaltnings personal 25
8. Pågående rättsprocesser (tvister) 28
9. Förväntad utveckling 2018 28
10. Övrigt 28
11. Nämnd-/styrelsebehandling 28
12. Bilagor 29

1. Inledning

Resultatutveckling

- Resultatet för år 2017 uppgår till 89,6 miljoner kronor, i jämförelse med budgeterat nollresultat. Helårsresultatet för 2016 var 85,2 miljoner kronor.
- Verksamhetens kostnader, exklusive avskrivningar och finansnetto, visar efter helåret en ökning med 6,4 procent i jämförelse med föregående år. Budgeterad kostnadsökning för året var 9,6 procent. Det lägre utfallet i förhållande till budget förklaras främst av lägre kostnader för personal och övriga konsulter.
- Årets ackumulerade investeringar uppgår till 3 017,3 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad på 73,2 procent i jämförelse med budget.
- Under året har landstingsstyrelsen och dess förvaltning beslutat och verkställt ett flertal förändringar relaterat till programmet Effektivare landsting vilket inrättats av landstingsdirektören för att genomföra uppdraget, *Effektiv ledning, styrning och uppföljning inom Stockholms läns landsting,* LS 2017–0180.

2. Styrning

Landstingsstyrelsens förvaltning stödjer landstingsstyrelsen i dess uppdrag att leda, styra, samordna och följa upp landstingets samtliga verksamheter och angelägenheter. Förvaltningen stödjer landstingsstyrelsen i dess

uppsiktsansvar genom att följa att de krav som ställs utifrån mål, uppdrag, ekonomiska förutsättningar, lagkrav och styrande dokument efterlevs. Med utgångspunkt i sitt uppdrag arbetar förvaltningen strategiskt och operativt ur ett koncernperspektiv för den övergripande utvecklingen av Stockholms läns landsting.

3. Mål

Landstingsstyrelsens förvaltning åtgärder för att nå landstingets mål beskrivs och kommenteras i kapitel 4. Landstingsstyrelsens förvaltnings ekonomiska resultat för 2017 beskrivs och kommenteras vidare i kapitel 5.

Mål och indikator	Utfall 2017	Mål 2017	Utfall 2016	Uppfyllt 2017
EKONOMI I BALANS				
Ett resultat i balans				
Ett positivt resultat före omställningskostnader[1)]	89,6 mkr	0 mkr	85,2 mkr	**Ja** ●

Mål och indikator	Utfall 2017	Mål 2017	Utfall 2016	Uppfyllt 2017
HÅLLBAR TILLVÄXT				
En ledande tillväxtregion				
Forskning i vårdens tjänst: Årlig ökning av antalet ekonomiska avtal med extern part (läkemedel och medicinteknik)	8%	≥ 5 %	8,8 %	**Ja** ●

Mål och indikator	Utfall LSF 2017	Mål SLL 2017	Utfall LSF 2016	Uppfyllt 2017
TRYGGAD KOMPETENSFÖRSÖRJNING				
Attraktiv arbetsgivare LSF				
Stolta och motiverade medarbetare LSF (medarbetarindex)	73	≥ 75	72	-
Mål- och resultatorienterade chefer LSF (ledarskapsindex)	75	≥ 76	72	-
Totalindex stolta och motiverade medarbetare LSF	71	≥ 74	70	-
Förbättrad arbetsorganisation				
Andel läkare i landstinget som omfattas av GAT[1)]	12,5%	≥ 20	10 %	**Nej** ●
Systematisk kompetensplanering				
Andel medarbetare i SLL som använder KOLL[2)]	26%	≥ 50 %	81 %	**Nej** ●

[1)] Landstingets verktyg för personalplanering.
[2)] KOLL är landstingets modell för systematisk kompetensplanering. 2016 gällde målet andelen av landstingets nämnder och bolag som börjat införa KOLL. För 2016 var indikatorn Andel av landstingets nämnder och bolag som har börjat införa landstingets modell för systematisk kompetensplanering. Från och med 2017 gäller indikatorn Andel medarbetare i SLL som använder KOLL.

4. Verksamhet

Effektiv och tydlig styrning

Landstingsstyrelsen gav den 31 januari 2017 landstingsdirektören ett uppdrag att säkerställa effektiv ledning och styrning i Stockholms läns landsting, *Effektiv ledning, styrning och uppföljning inom Stockholms läns landsting*, LS 2017–0180. Landstingsdirektören har inrättat programmet

Effektivare landsting för att genomföra uppdraget. Under året har stora delar av förvaltningens verksamhet omfattats av programmet och ett flertal initiativ och beslut har tagits vilka syftar till att säkerställa uppdragets genomförande. Som exempel kan nämnas beslut om Samlokalisering av de centrala förvaltningarna inom Stockholms läns landsting, flytt av redovisningsfunktionen från landstingsstyrelsens förvaltning till Stockholms läns sjukvårdsområde samt anställningen av en IT-direktör för landstinget.

Ytterligare beslut i linje med målsättningen att renodla landstingsstyrelsens förvaltnings uppdrag att stödja landstingsstyrelsen i dess uppdrag att leda, styra och följa upp landstingets samlade verksamheter är den organisatoriska flytten av förvaltning för utbyggd tunnelbana till trafiknämndens ansvar, samt flytten av Stockholms medicinska biobank till Karolinska universitetslaboratoriet.

Landstingsstyrelsen och dess förvaltning har också, i likhet med andra nämnder och bolag, arbetat med att effektivisera den egna verksamheten och att uppnå så låga administrativa kostnader som möjligt. Inriktningen har varit:

- minskad administration och låga administrativa kostnader
- minskat konsultanvändande
- tydlig ansvarsfördelning
- enkla processer
- översyn och förenkling av regelverk
- hög effektivitet.

Under året har arbetet med att utveckla koncernstyrningen och det landstingsövergripande styr- och ledningssystemet intensifierats. Arbete pågår för att minska antalet landstingsövergripande policyer från 24 till 10. Färre policyer ger tydligare styrning med en bättre överblick och tydligare samordning av områden som hör ihop.

Arbetet med att ta fram ett samordnat digitalt beslutsstödsystem, Stödet, har påbörjats. Systemet ska stödja planering och uppföljning av verksamhet och ekonomi för samtliga nivåers behov i landstinget.

Stockholms läns landsting beslutade 2016 att ansöka till regeringen om att bilda region, LS 2015–0997. Under 2017 startade arbetet för att förbereda landstinget inför regionbildning från och med den 1 januari 2019. Riksdagen väntas fatta beslut om regionbildning före sommaren 2018.

Tryggad kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare
Satsningen på specialistutbildning av sjuksköterskor inom bristområden har fortsatt. Totalt studerade 140 sjuksköterskor till specialist-sjuksköterskor vårterminen 2017 med full lön från landstinget. Under höstterminen 2017 studerade 341 sjuksköterskor med full lön från landstinget. Frågan om möjligheter att överföra ansvar för specialistsjuksköterskeutbildningen från staten till landsting och regioner har lyfts i relevanta forum, bland annat i möten med andra regioner och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL.

Landstingsstyrelsens förvaltning har tagit fram ett digitalt redovisnings- och rapporteringssystem för arbetsmiljörond. Syftet är att förenkla arbetet med att systematiskt gå igenom de arbetsmarknadsföreskrifter som arbetsplatsen berörs av och hur de efterlevs. Verktyget gör det lättare att riskbedöma arbetsmiljön på ett systematiskt sätt för att förebygga ohälsa och skador.

Landstinget erbjöd omkring 700 sommarjobb för unga i åldern 16–18 år under 2017. Dessutom erbjöds högstadieelever praoplatser i landstingets verksamheter.

Inom Stockholms läns landsting råder nolltolerans mot hot och våld mot medarbetarna. För att uppnå det övergripande målet om nolltolerans mot hot och våld gentemot landstingets medarbetare har flera sjukhus vidtagit särskilda skyddsåtgärder med syftet att främja en trygg arbetsmiljö. Stora utbildningsinsatser har gjorts för medarbetare i hanteringen av hot- och våldssituationer.

Landstingets verksamheter har genomfört riktade utbildningssatsningar för chefer och medarbetare utifrån de krav som arbetsmiljölagstiftningen ställer på den organisatoriska och sociala arbetsmiljön, OSA. Utifrån resultatet av landstingets medarbetaruppföljning har verksamheterna tagit fram riktlinjer för hur OSA-arbetet ska bedrivas på ett systematiskt sätt. I det hälsostrategiska arbetsmiljöarbetet är arbetet för att förebygga, bemöta och följa upp våld och hot ett prioriterat område.

GAT-projektet[1] nådde inte sina mål under 2017 på grund av bristande leveransförmåga hos systemleverantören samt på grund av organisatoriska

[1] GAT är ett IT-stöd för resursplanering, schemaläggning och uppföljning av personalens arbetstider och arbetsuppgifter. Inom Stockholms läns landsting håller GAT på att införas för i första hand läkare. Införande sker inom ramen för GAT-projektet, http://www.intranat.sll.se/SLL/SLL/Stod/Personal/PA-system/GAT-personalplanering1/

utmaningar som projektet inte lyckades att lösa. Ett översynsarbete av projektet har påbörjats.

Andelen medarbetare inom Stockholms läns landsting som använder KOLL har under året ökat, från 20 procent till 26 procent, vilket motsvarar en ökning med 3 378 medarbetare. Detta innebär dock att målet på 50 procent för 2017 inte har uppnåtts. Att införandetakten är lägre än planerat beror bland annat på att processledare och införandeplaner har saknats hos en del förvaltningar och bolag.

Strategiska fastighetsfrågor
En viktig milstolpe under 2017 är färdigställandet av Nya Karolinska Solna och de effekter som detta har på förvaltningens resultaträkning under året, se avsnitt 5. Ekonomi.

Landstingsstyrelsens förvaltning har genomfört en utredning som belyser ekonomiska, arbetsmiljömässiga och praktiska överväganden med en samlokalisering. Beslut om inhyrning av lokaler för samlokalisering av de centrala förvaltningarna togs av fullmäktige under hösten.

Omklassificering av ett antal av landstingets mindre fastigheter samt omprövande av kategoriindelningen har genomförts enligt plan. Arbetet med försäljning har inletts för ett flertal objekt, bland annat första etappen av Norra Hagastaden.

IT och digitalisering
Beslut om genomförande av investeringsobjekt Framtidens vårdinformationsmiljö SLL samt upphandling genom konkurrenspräglad dialog har fattats under hösten. Finansiering av programmet återfinns inom landstingsstyrelsens förvaltning och denna investering utgör en väsentlig del av förvaltningens investeringsram för 2017 och framåt.

En IT-direktör för Stockholms läns landsting har rekryterats och arbetet med att skapa en tydlig och effektiv organisation för IT och digitalisering i Stockholms läns landsting har inletts. I ett första steg har en verksamhetsförändring genomförts för IT-funktionerna inom landstingsstyrelsens förvaltning för att skapa balans och fungerande samverkan mellan strategiska och operativa frågor.

Resursfördelningsmodellen för IT-kostnader är en av flera delar i ett pågående arbete med att utveckla formerna för styrning och samordning av IT inom landstinget. Under 2017 påbörjades arbetet med att ta fram ett förslag till en sådan modell baserat på tidigare genomfört modellarbete.

Säkerhet, beredskap och informationssäkerhet

Under året har landstingsstyrelsens förvaltning fortsatt arbetet med att harmonisera koncernens säkerhets- och krisberedskapsarbete, med fokus på att etablera en gemensam syn på hur olika frågor ska hanteras. Arbetet med att genomföra en koncernövergripande säkerhetsanalys enligt bestämmelserna i säkerhetsskyddslagstiftningen har initierats under året.

Under året har landstingsstyrelsens förvaltning arbetat med att få fler förvaltningar och bolag att införa ledningssystem för informationssäkerhet och fastställa lokala handlingsplaner. Handlingsplanerna ska utgå från handlingsprogrammet för informationssäkerhet 2016–2020, LS 1308 – 1044. Förvaltningen har stärkt stödet gällande implementering av ledningssystem, riskbedömning, upphandling och utbildning. Fokus är ständiga förbättringar som leder till förbättrade arbetssätt så att landstingets informationstillgångar har ett tillräckligt skydd.

Miljö och socialt ansvarstagande

Landstingsfullmäktige fattade beslut om nytt miljöprogram 2017–2021 för Stockholms läns landsting i slutet av 2016. Under 2017 har beslutats om en tillämpningsanvisning för det nya miljöprogrammet, Uppföljning av miljöprogram 2017–2021, LS 2016–1486.

Landstingsstyrelsens förvaltning har genomfört leverantörsuppföljningar av sociala och etiska kontraktsvillkor inom områdena läkemedel, IT och medicintekniska förbrukningsmaterial. Vid identifierade avvikelser mot kontraktsvillkoren har åtgärdskrav ställts på leverantörerna och deras åtgärdsarbete följts upp.

Upphandling

Landstingsstyrelsens förvaltning har under året arbetat med samordning av i första hand upphandlingar av medicinteknisk utrustning och medicinteknisk förbrukning, men även bland annat kommunikations- och informationsteknologi samt läkemedel. Dessutom har avtalsuppföljning av stora kontrakt skett under året. Uppföljning av särskilt telefoni har resulterat i återbetalningar och vitesbetalningar till landstinget.

Forskning och innovation

Arbetet med att utveckla ett ackrediteringssystem för universitetssjukvård pågår. Fortsatt arbete med att utarbeta kriterier och process för att utse universitetsjukvårdsenheter i Stockholm kommer att slutföras av en arbetsgrupp med representanter från landstinget och Karolinska Institutet under första kvartalet 2018.

Ett samordningskansli för innovation har inrättats inom landstingsstyrelsens förvaltning. Innovationsstödjande enheter är nu etablerade på samtliga egenägda akutsjukhus och i Stockholms läns sjukvårdsområde, och entreprenörer har kunnat pröva och utvärdera sina innovativa lösningar i landstingets testmiljöer. Utvecklingen av ett gemensamt ärendehanteringssystem och projekt för hantering av immateriella tillgångar har startats. Landstingsstyrelsens förvaltning har utarbetat en process för att systematiskt utvärdera resultat och effekter av Stockholms läns landstings innovationsfrämjande aktiviteter, LS 2015–0833.

Uppdrag från landstingsfullmäktige

I bilaga A2 redovisas de åtgärder som landstingsstyrelsens förvaltning har vidtagit i enlighet med:

- uppdrag givna LS av landstingsfullmäktige i samband med *SLL Mål och budget 2017*, LS 2016 – 0257
- uppdrag givna LS av landstingsfullmäktige i samband med tidigare budgetar
- uppdrag givna LS av landstingsfullmäktige utanför budget januari – december 2017
- uppdrag givna LS av landstingsfullmäktige utanför budget under perioden 2012–2016

4.1 Verksamhetsförändringar

4.1.1 Utveckling personalvolym

Personalvolym/helårsarbete Antal	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvik AC-BU	Bokslut 2016	Förändring %
Helårsarbeten, avtalad tid (närvaro- och frånvarotid)	952	993	-41	928	*2,6 %*
Extra tid	13	_	_	14	*-7,1 %*
Totalt förändring	24				

Utvecklingen av antalet helårsarbeten är lägre än budget på grund av en generell återhållsamhet avseende nyrekryteringar i enlighet med landstingsdirektörens beslut, LDR 1756 2017-03-23, och som en effekt av pågående effektiviseringsarbete inom förvaltningen. Avvikelsen mellan utfall och helårsbudget motsvarar 41 helårsarbeten färre än planerat. Budget 2017 innebar en ökning av antal helårsarbeten inom främst IT-verksamheten som en effekt av planerad konsultväxling, samt inom Stockholms Medicinska biobank som är under utbyggnad. Den verkliga rekryteringstakten påverkas av genomförda samt planerade

verksamhetsförändringar vilka påverkar resursbehovet framåt för förvaltningen.

Reduktion av konsultkostnaderna inom landstingsstyrelsens förvaltning utgör ett prioriterat område för effektivisering och arbete sker inom programmet Effektivare landsting. Analyser sker löpande inom detta område, och uppföljningen visar på att extra fokus behöver läggas på konsultväxling inom några områden; framför allt på IT-området och inom SLL Kommunikation och press. Ökningen av konsultkostnader inom landstingsgemensamma uppdrag förklaras av driftskostnader för Framtidens vårdinformationsmiljö SLL, men även genomförande av framtidens hälso- och sjukvård och kommunikation.

4.1.2 Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaromått	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Förändring %-enheter	Budget 2017	Avvik %-enheter
Procentuell sjukfrånvaro	4,4%	4,6%	-0,2 %		4,4 %

Sjukfrånvaron har minskat med 0,2 procentenheter i jämförelse med helåret 2016. Minskningen återfinns hos män och avser framför allt den längre sjukfrånvaron över 90 dagar. Den upprepade korttidssjukfrånvaron har ökat för både män och kvinnor. För kvinnorna har även sjukfrånvaron över 90 dagar ökat. Kvinnor har fortsatt högre sjukfrånvaro än män under 2017. Inga bakomliggande organisatoriska orsaker har gått att finna som förklarar detta.

Sjukdagar per anställd och kön	2017–12	2016–12
Kvinnor	18,4	17,9
Män	11,4	11,9
Totalt	**14,9**	**14,9**

Kvinnornas sjukfrånvaro har ökat med 0,5 dag per anställd och männens sjukfrånvaro har minskat med 0,5 dag. Totalt har sjukfrånvaron mätt i antal sjukdagar per anställd inte förändrats mellan åren 2016 och 2017. Under 2017 var andelen anställda med noll sjukdagar 41,4 procent och andelen med högst fem sjukdagar var 64,1 procent.

Arbete sker både förvaltningsövergripande samt med berörda chefer för att förebygga arbetsrelaterad ohälsa. Analys av bakomliggande orsaker till sjukfrånvaro sker löpande och visar på att majoriteten av de som är långtidssjukskrivna har en icke arbetsrelaterad sjukskrivning som orsakas av en allvarlig medicinsk diagnos eller kronisk sjukdom.

Den upprepade korttidssjukfrånvaron har ökat något hos både kvinnor och män. Upprepad korttidssjukfrånvaro förklaras av enklare medicinska besvär, men också av stress och den privata livssituationen. Rehabiliteringssamtal sker med de medarbetare som har upprepad korttidsfrånvaro och plan för rehabilitering sker om så bedöms lämpligt.

Ett förebyggande arbete sker kontinuerligt för att främja hälsa och minska sjukfrånvaron. Friskvårdssatsningar har genomförts under året i form av stegtävling och pausgymnastik via de anställdas datorer. Dessutom har alla chefer erbjudits utbildning avseende den nya arbetsmiljöföreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö, AFS 2015:4, via företagshälsovården.

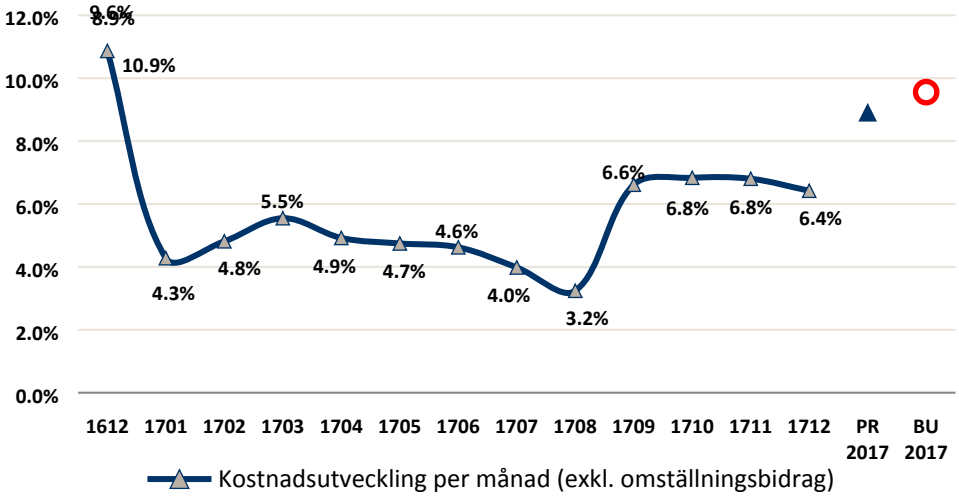
5. Ekonomi

Landstingsstyrelsens förvaltnings resultat för helåret 2017 innebär ett överskott på 89,6 miljoner kronor. Nedan analyseras resultatet i förhållande till årets budget samt i förhållande till föregående års resultat.

5.1 Resultatutveckling

Resultaträkning Mkr	**Bokslut 2017**	**Budget 2017**	**Avvik AC-BU**	**Bokslut 2016**	**Förändring %**
Landstingsbidrag	3 039,5	3 039,5	0,0	3 075,2	-1,2 %
Försäljning av IT-tjänster	868,8	885,7	-16,9	799,0	8,7 %
Övriga intäkter	1 680,9	1 779,7	-98,8	923,3	82,1 %
Verksamhetens intäkter	**5 589,2**	**5 704,9**	**-115,7**	**4 797,5**	**16,5 %**
Personalkostnader	-782,8	-833,0	50,2	-749,1	4,5 %
- varav utbildning och konferenser	*-8,3*	*-12,1*	*3,8*	*-13,2*	*-37,1 %*
- varav personalrepresentation	*-6,4*	*-6,1*	*-0,3*	*-6,6*	*-3,0 %*
Lämnade bidrag	-1 982,2	-2 043,0	60,8	-2 018,4	*-1,8 %*
Hyreskostnader	-116,4	-129,3	12,9	-113,4	2,6 %
IT-programvaror och IT-licenser	-215,0	-170,9	-44,1	-202,0	6,4 %
IT-tjänster inkl. IT-konsulter	-436,7	-361,3	-75,4	-426,4	2,4 %
Övriga konsulter	-101,6	-205,0	103,4	-90,1	12,8 %
Övriga kostnader	-674,7	-693,9	19,2	-450,0	49,9 %
Verksamhetens kostnader	**-4 309,4**	**-4 436,4**	**127,0**	**-4 049,4**	**6,4 %**
Avskrivningar	-399,5	-439,7	40,2	-248,8	60,6 %
Finansnetto	-790,7	-828,8	38,1	-414,1	90,9 %
Resultat	**89,6**	**0,0**	**89,6**	**85,2**	

5.1.1 Verksamhetskostnadsutveckling

Årets kostnadsökning på 6,4 procent förklaras främst av högre övriga kostnader där lokal- och fastighetskostnader ingår. Detta är i enlighet med plan för året. Ökningen är en effekt av driftsstart av Nya Karolinska Solna och därtill hörande kostnader för fastighetsservice. Dessutom har kostnader för övriga konsulter också ökat mellan åren, i enlighet med plan. Konsultkostnaderna avser främst inhyrd program- och projektledning samt projektadministration i de pågående strategiska fastighetsinvesteringarna samt tillhörande investeringar i medicinteknisk utrustning samt informations- och kommunikationsteknik.

5.1.2 Redovisning över samtliga specialdestinerade statsbidrag

Bidragsgivare, Mkr Statsbidrag	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvik AC-BU	Bokslut 2016
Karolinska Institutet	3,4	3,3	0,1	3,3
Vetenskapsrådet	0,0	0,0	0,0	2,0
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1,3	0,0	1,3	0,7
Länsstyrelsen, finskt förvaltningsområde	0,3	0,0	0,3	0,3
Totalt specialdestinerade statsbidrag	**5,0**	**3,3**	**1,7**	**6,3**

Under 2017 har landstingsstyrelsens förvaltning mottagit specialdestinerade statsbidrag från Karolinska Institutet på 3,4 miljoner kronor, från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap på 1,3 miljoner kronor, samt från Länsstyrelsen på 0,3 miljoner kronor.

Bidraget från Karolinska Institutet avsåg finansiering av en klinisk utbildningsavdelning, en klinisk utbildningsmottagning och ett kliniskt

träningscentrum. Medlen fördelades vidare till respektive sjukhus och ingick i området för forskning, utveckling och utbildning. Bidraget från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap avsåg katastrofmedicinsk planering. De motsvarande 0,3 miljoner kronorna från Länsstyrelsen har använts till arbete inom Stockholms läns landsting som är förvaltningsområde för det finska språket.

5.1.3 Bemanningskostnader

Bemanningskostnader Mkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvik AC-BU	Bokslut 2016	Förändring %
Summa personalkostnader	**-782,8**	**-833,0**	**50,2**	**-749,1**	*4,5 %*
varav förändring semester- och löneskuld	*-0,7*	*-0,1*	*-0,6*	*-0,8*	*-12,5 %*
varav lönekostnad	*-529,2*	*-560,8*	*31,6*	*-506,3*	*4,5 %*
varav sjuklönekostnad	*-6,8*	*-0,1*	*-6,7*	*-6,5*	*4,6 %*
Inhyrd personal	**-2,4**	**-2,8**	**0,4**	**-1,0**	*140,0 %*
varav läkare	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	
varav sjuksköterskor	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	
varav övrig personal	*-2,4*	*-2,8*	*0,4*	*-1,0*	*140,0 %*
Summa bemanningskostnad	**-785,2**	**-835,8**	***50,6***	**-750,1**	**4,7 %**
varav omställningskostnader			*0,0*		
Bemanningskostnad exkl. omställningskostnader	**-785,2**	**-835,8**	***50,6***	**-750,1**	**4,7 %**

Lönekostnaderna utgör den största delen av personalkostnaderna och är lägre än den budgeterade ökningen av lönekostnader, där också lönerevision 2017 på motsvarande 2 procent ingår.

Total bemanningskostnad ligger lägre än budgeterat vilket är ett resultat av framför allt lägre lönekostnader. Helårsutfallet på antalet helårsarbeten inom landstingsstyrelsens förvaltning är betydligt lägre än budgeterat för 2017, vilket bidrar till det lägre utfallet på lönekostnader. En generell återhållsamhet avseende rekryteringar och återbesättning av vakanta tjänster har bidragit till lägre bemanningskostnader.

I utfallet för 2017 finns kostnader för inhyrd personal motsvarande 2,4 miljoner kronor, i jämförelse med en helårsbudget på 2,8 miljoner kronor. Inhyrd personal används i första hand för ersättning under semesterperioden, vid tillfälliga arbetstoppar samt för tillfälliga uppdrag.

Analys och kommentarer avseende konsultkostnader inom landstingsstyrelsens förvaltning återfinns i första hand i avsnitt 5.1.6 Övriga kostnader.

5.1.4 Avvikelser – årets utfall mot årsbudget

Utfallet för året 2017 uppgår till 89,6 miljoner kronor, i jämförelse med det budgeterade nollresultatet för året. Avvikelsen på 89,6 miljoner kronor mellan budgeten och utfallet förklaras främst av nedanstående.

Orsak, Mkr textkommentar	Intäkt Avvik AC-BU 2017	Kostnad Avvik AC-BU 2017	Resultat Avvik AC-BU 2017
LSF övrig verksamhet	39,9	22,5	62,4
SLL IT	0,6	-23,8	-23,2
NKS Bygg	-25,0	9,9	-15,1
Berga naturbruksgymnasium	-8,4	-4,4	-12,8
Ev ej analyserad restpost	0,0	0,0	0,0
Summa avvikelse verksamhetens intäkter och kostnader	**7,1**	**4,2**	**11,3**
Avskrivningar och finansnetto	0,1	78,2	78,3
Total summa avvikelse	**7,2**	**82,4**	**89,6**

Övrig verksamhet inom landstingsstyrelsens förvaltning redovisar ett helårsresultat på 55,5 miljoner kronor, inklusive avskrivningar och finansnetto.[2] Resultatet förklaras bland annat av lägre kostnader för lämnade bidrag inom främst forskning, utveckling och utbildning. Personalkostnader och kostnader för övriga konsulter har också ett lägre utfall än budget.

Landstingsstyrelsens anslag för oförutsedda utgifter uppgår i budget 2017 till 36,7 miljoner kronor. Utfallet för landstingsstyrelsens medel för oförutsedda kostnader är lägre än budgeterat. Under året har 26 miljoner kronor satsats på specialistutbildningar för sjuksköterskor inom Stockholms läns landsting.

SLL IT redovisar ett positivt resultat, främst på grund av lägre personalkostnader samt lägre avskrivningar än budgeterat. En konsultväxling pågår. Kostnader för IT-konsulter överstiger budget som en effekt av svårigheter att rekrytera personal i enlighet med plan inom SLL IT. Detta är något som löpande ses över och analyseras. Även kostnader för licenser, support och underhåll visar ett högre utfall än budget på grund av främst en större volym datorer inom Stockholms läns landstings.

Inom NKS Bygg skapar framför allt lägre räntekostnader och lägre avskrivningar, vilka återfinns på separat rad i sammanställningen ovan, en

[2] ”Övrig verksamhet” omfattar landstingsstyrelsens förvaltning exklusive NKS Bygg, SLL IT och Berga naturbruksgymnasium.

positiv avvikelse mot budget. Det beror på senarelagd inflyttning i huset för forskning, utveckling och utbildning på Nya Karolinska Solna.

Berga naturbruksgymnasium har ett negativt årsresultat på -12,3 miljoner kronor på grund av främst lägre intäkter än budgeterat.

5.1.5 Förändring – årets utfall mot föregående år

Orsak, Mkr textkommentar	Intäkt Förändring AC 2017–2016	Kostnad Förändring AC 2017–2016	Resultat Förändring AC 2017–2016
LSF övrig verksamhet	170,3	-204,2	-33,9
SLL IT	132,5	-45,7	86,8
NKS Bygg	683,2	-207,2	476,0
Berga naturbruksgymnasium	4,0	-1,4	2,6
Ev. ej analyserad restpost	0,2	0,0	0,2
Summa avvikelse verksamhetens intäkter och kostnader	**990,2**	**-458,5**	**531,7**
Avskrivningar och finansnetto	0,0	-527,3	-527,3
Total summa avvikelse	**990,2**	**-985,8**	**4,4**

Resultatförändringen mellan 2016 och 2017 för SLL IT samt LSF övriga verksamhet påverkas i stor utsträckning av verksamhetsförändringen som genomfördes från 1 januari 2017, vilken påverkat redovisningen. Förändringen har medfört ekonomiska transaktioner mellan de båda verksamheterna, vilka inte är ett resultat av ordinarie verksamhet utan en renodling av redovisningen för respektive del. Dessa transaktioner ingår i siffrorna ovan.

Nedskrivningen av pågående nyinvestering inom projekt 3R påverkar resultatet negativt med 13,5 miljoner kronor, se avsnitt 10. Övrigt.

Förändringen i resultat mellan åren för SLL IT, exklusive verksamhetsförändringens påverkan på redovisningen, beror i första hand på ökad försäljning av IT-tjänster.

Samtliga förändringar mellan resultatet för 2016 och 2017 inom NKS Bygg förklaras av att en större andel av sjukhusbyggnaden överlämnats till Stockholms läns landsting under 2017. Detta påverkar främst avskrivningar, räntor och servicekostnad kopplad till projektavtalet. De ökade kostnaderna möts av ökade intäkter via hyres- och serviceavgifter från Karolinska universitetssjukhuset samt delfinansiering från Koncernfinansiering.

5.1.6 Övriga kostnader inklusive konsultkostnader

Lokal- och fastighetskostnaderna för landstingsstyrelsens förvaltning är något lägre än budget som ett resultat av lägre hyreskostnader. I jämförelse med 2016 har dock lokal- och fastighetskostnader ökat som en effekt av driftstart av Nya Karolinska Solna och därtill hörande kostnader för fastighetsservice. Kostnader för IT-programvaror och licenser överstiger budgeten med 44,1 miljoner kronor. Dessa kostnader har också ökat i jämförelse med föregående år och ökningen förklaras av en större volym datorer inom Stockholms läns landsting. Övriga kostnader och kostnader för övriga tjänster ligger lägre än budgeterat, motsvarande 49,6 miljoner kronor.

Ett viktigt fokusområde för effektiviseringsarbetet inom landstingsstyrelsens förvaltning är att minska konsultanvändningen och därmed reducera kostnaderna för dessa tjänster. Förvaltningens konsultkostnader under 2017 ligger 27,1 miljoner kronor under budget. Redovisningen av konsultkostnader delas upp i IT-konsulter samt övriga konsulter. Budgeten för övriga konsulter återfinns i huvudsak inom strategiska fastighetsfrågor och investeringar samt inom kommunikation.

Konsultkostnader LSF	**Utfall**	**Budget**	**Avvikelse**
Mkr	**2017**	**2017**	**mot budget**
IT-konsulter	204,4	124,8	79,5
Övriga konsulter	97,1	203,7	-106,6
Summa konsultkostnader	**301,5**	**328,6**	-27,1

Kostnaden för IT-konsulter är högre än budgeterat för 2017. IT-konsulter används främst i syfte att säkerställa teknisk specialistkompetens där temporärt stöd behövs i användningen eller uppbyggnaden av teknik. Konsulter nyttjas också vid tillfälliga arbetstoppar i komplexa projekt. I dessa sammanhang finns inte egen personal i tillräcklig omfattning att tillgå och det bedöms inte rimligt att dimensionerna egen personal utifrån onormalt hög arbetsmängd inom IT-verksamheten. Inhyrda konsulter bidrar till att säkerställa leverans av nya datorer och nya nätverk på Nya Karolinska Solna, men också till nya sjukhusfastigheter på exempelvis Södersjukhuset. I samtliga dessa fall ökar intäkterna i proportion till inhyrda resurser. I syfte att tydligare styra och följa upp konsultkostnader kommer IT-konsulter och bemanningskonsulter att särredovisas tydligare inom IT-verksamheten från 2018.

Kostnaden för övriga konsulter ligger lägre än budget för året. Konsulttjänster inom strategiska fastighetsfrågor och investeringar avser inhyrd program- och projektledning i de strategiska fastighetsinvesteringar som pågår på akutsjukhusen och de mindre sjukhusen. Sammantaget är

utfallet på konsultkostnader och övriga tjänster för strategiska fastighetsfrågor och investeringar 106,6 miljoner kronor lägre än budgeterat. Merparten av konsultkostnaderna debiteras vidare till investeringsprojekt. Inom kommunikationsområdet nyttjas konsulter främst för strategisk kommunikationsrådgivning samt vid vakanser.

5.1.7 Avskrivningar och finansnetto

Lägre avskrivningar och bättre finansnetto förbättrar resultatet med 78,3 miljoner kronor jämfört med budget för 2017, varav 40,2 miljoner kronor är lägre avskrivningar och 38,1 miljoner kronor är lägre räntekostnader. Ränteintäkterna är i linje med budget.

5.2 Resultatdisposition

Eget kapital	Tkr
Årets resultat	**89 553**
Lokalt eget kapital	**22 562**
Summa eget kapital	**112 115**

Landstingsstyrelsens förvaltnings överskott på 89,6 miljoner kronor för 2017 föreslås föras mot Koncernfinansiering.

5.3 Investeringar

Investeringar Mkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvik AC-BU	Upparb grad (%)	Total utgift	Total budget	Total upparb grad (%)	Färdig-ställande (år)	
NKS Bygg									
Investeringar i landstingets fastigheter									
NKS relaterade byggutgifter	82,3	149,7	-67,4	55%	950,3	1 103,9	86%	2018	
Ny- och ombyggnation av N-kvarteret	69,8	120,0	-50,2	58%	111,5	448,0	25%	2019	
Ombyggnation av Q huset	4,5	5,0	-0,5	90%	9,0	40,0	23%	2018	
Nybyggnation patologi/bårhus	0,6	10,0	-9,4	6%	0,6	649,9	0%		
Tilläggsavtal mot projektbolaget	395,7	306,5	89,2	129%	1 559,5	1 700,0	92%	2018	*)
-varav åtgärder för konst	*5,3*		*5,3*		*7,8*			2018	*)
Pågående nybyggnation-OPS	1 190,5	1 206,5	-16,0	99%	18 515,4	18 535,4	100%	2018	
Ospecificerade objekt Solna <100mkr	7,4	30,5	-23,1	24%	8,1	86,5	9%	2018	
Summa investeringar i landstingets fastigheter	**1 750,8**	**1 828,2**	**-77,4**	**96%**	**21 154,4**	**22 563,7**	**94%**		
Utrustningsinvesteringar									
Information Kommunikation Teknik	120,3	221,5	-101,2	54%	429,6	767,0	56%	2018	
-varav Tilläggsavtal mot projektbolaget	*2,3*		*2,3*		*2,3*	*2,3*		2018	*)
Medicinteknisk utrustning	783,2	727,5	55,7	108%	2 058,5	2 890,0	71%	2018	
-varav Tilläggsavtal mot projektbolaget	*165,2*		*165,2*		*321,2*	*388,5*		2018	*)

Utrustning/inredning U2 plan 5-10, radiofarmlaboratorium	48,2	68,3	-20,1	71%	61,6	116,0	53%	2018	
Utrustning/inredning Behandlingshuset	1,9	37,4	-35,5	5%	2,3	85,5	3%	2018	
Inredning	90,8	46,2	44,6	197%	142,2	160,0	89%	2018	
-varav Tilläggsavtal mot projektbolaget	*17,8*		*17,8*		*19,7*	*19,7*	*100%*	2018	*)
N-kvarterets utrustning	3,9	0,0	3,9		4,4	148,0	3%	2018	
Ospecificerade objekt <100 mkr	-17,8	160,0	-177,8	-11%	0,0	172,2	0%	2018	
Summa utrustningsinvesteringar	**1 030,5**	**1 260,9**	**-230,4**	**82%**	**2 698,6**	**4 338,7**	**62%**		
Totalt investeringar NKS Bygg	**2 781,3**	**3 089,1**	**-307,8**	**90%**	**23 853,0**	**26 902,4**	**89%**		

*Budget för Tilläggsavtal kopplat till utrustningsprojekten MT, IKT och Inredning ingår i respektive projekts budget men redovisas som investeringar i landstingets fastigheter. Budgetposten 1 700 mkr avser enbart Tilläggsavtal för ändrad/tillkommande byggnation.

Samtliga byggfaser i projektavtalet Nya Karolinska Solna är nu överlämnade till Stockholms läns landsting. Behandlingsbyggnaden var planerad att överlämnas den 31 mars 2018 men färdigställdes och överlämnades tre månader i förväg. Nu pågår arbete med att förbereda för verksamhetens inflyttning under 2018. Total nerlagd investeringsutgift för OPS-avtalets byggnation är 18 515 miljoner kronor, inklusive kreditiv och indirekta kostnader. Utfallet är något lägre än den beslutade totala budgeten vilket är en effekt av räntenivån.

Nuvarande ränteläge gör att byggutgifter relaterade till Nya Karolinska Solna visar ett lägre utfall än budgeterat. Utfallet påverkas också av tidsförskjutning av vissa investeringsutgifter till år 2018. Förskjutningar mellan åren beräknas inte påverka den totala investeringsutgiften för projekten.

Utrustningsprojekten går nu in i slutfasen av sitt arbete med att utrusta och möblera upp hela anläggningen vid Nya Karolinska Solna då alla faser är överlämnade. Beställningar har gjorts på knappt 2,1 miljarder kronor för samtliga utrustningsprojekt men fortfarande kvarstår att beställa lös utrustning och inredning. Projektet för medicinteknisk utrustning har under året anpassat de givna budgetramarna till de tilläggsavtal som krävts för att anpassa byggnaden till viss utrustning. Projekten för informations- och kommunikationsteknik beräknas inte nyttja hela budgeten och inredningsprojektet beräknas hålla beslutad budget.

Investeringar avseende färdigställd byggnation och utrustning har aktiverats under 2017 och slutlig aktivering sker vid totalt färdigställande år 2018.

Investeringar Mkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvik PR-BU	Upparb. grad (%)	Total utgift	Budget total utgift	Upparb. grad totalt (%)	Färdig-ställande (år)
Övriga investeringar LSF								
Strategisk utrustning vård, budget i LSF utfall hos sjukhusen								
Utrustning till Ny- och ombyggnation av Södertälje sjukhus	0,0	150,0	-150,0	0%	211,0	300,0	70%	2019
Utrustning till DS Ny behandlingsbyggnad, Danderyds sjukhus	0,0	50,0	-50,0	0%	42,0	761,2	6%	2019
Utrustning till Ny- och ombyggnation av operation (CHOPIN), K Huddinge	0,0	150,0	-150,0	0%	35,0	735,0	5%	2019
Utrustning till SÖS Ny byggnad västläge - behandlingsbyggnad	0,0	294,0	-294,0	0%	17,4	713,3	2%	2020
Ospecificerade objekt totalt	0,0	192,0	-192,0	0%	29,8	306,1	10%	2018–2020
Summa strategisk utrustning vård	**0,0**	**836,0**	**-836,0**	**0%**	**335,2**	**2 815,6**	**12%**	

Inom landstingsstyrelsens förvaltning finns budget för strategiska utrustningsinvesteringar inom vården. Utfallet för dessa investeringar återfinns på respektive sjukhus. Majoriteten av beslutade objekt befinner sig i genomförandeskede och omfattar om- och nybyggnationer på exempelvis Södersjukhuset, S.t Görans sjukhus och Danderyds sjukhus. Total budget för dessa investeringar motsvarar 836,0 miljoner kronor för 2017.

Investeringar Mkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvik PR-BU	Upparb. grad (%)	Total utgift	Budget total utgift	Upparb. grad totalt (%)	Färdig-ställande (år)
Övriga investeringar								
SLL, FVM	51,4	60,0	-8,6	86%	51,4	2 200,0	2%	
SLL IT, investeringar	173,1	107,0	66,1	162%	173,1	107,0	162%	
Landstingsarkivet	0,7	0,7	0,0	100%	0,7	0,7	100%	
LSF Service utrustningsinvesteringar	1,7	1,5	0,2	113%	1,7	1,5	113%	
Stockholms Medicinska Biobank	5,1	16,5	-11,4	31%	5,1	16,5	31%	
Informationssäkerhet	0,1	5,0	-4,9	2%	0,1	5,0	2%	
Ospecificerade objekt <100 mkr	2,9	5,7	-2,8	51%	2,9	5,7	51%	
Berga naturbruksgymnasium	1,0	1,0	0,0	100%	0,9	1,0	90%	
Summa övriga investeringar LSF	**236,0**	**197,4**	**38,6**	**120%**	**236,0**	**2 337,4**	**10%**	
Totalt investeringar LSF, inkl. NKS Bygg	**3 017,3**	**4 122,5**	**-1 105,2**	**73,2%**	**24 424,2**	**32 055,4**	**76,2%**	

Landstingsstyrelsens förvaltnings investeringsram innefattar investeringsmedel för programmet Framtidens vårdinformationsmiljö. Den beslutade ramen för 2017 är 60 miljoner kronor, i enlighet med SLL Mål och budget 2017. Investeringsutfallet för året uppgår till 51,4 miljoner kronor. Fortsatt låg fakturering av lönekostnader från verksamheterna gör att programmets investeringsutfall understiger budget för året.

Under 2017 har SLL IT investerat 173,1 miljoner kronor, i jämförelse med en årsbudget på 107,0 miljoner kronor. Främst har utrustning för nät och klienter köpts in.

Avvikelsen på 66,1 miljoner kronor utöver beslutad ram för IT-investeringar avsåg bland nytt accessnät, PUKA, på Karolinska universitetssjukhuset motsvarande 23,9 miljoner kronor och klientutrustning för bild-och form, RIS/PACS, på Karolinska universitetssjukhuset motsvarande 18,4 miljoner kronor. Dessa investeringar togs efter överenskommelse med sjukhuset.

Avskrivningskostnader för tillkommande IT-investeringar finansieras genom vidaredebitering till kunderna och hanteringen syftar till att ge en totalt lägre IT-kostnad för Stockholms läns landsting.

Övriga investeringar inom landstingsstyrelsens förvaltning avser i huvudsak investeringar i lågtemperaturfrysar inom Stockholms medicinska biobank för att möjliggöra förvaring av biobanksprover samt investeringar i långsiktig informationsförvaltning och övriga inventarier i form av möbler och inredning.

5.4 Balansräkning

Balansräkning Mkr	2017-12-31	2016-12-31	Förändring
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	22 634,6	20 228,7	2 405,9
Omsättningstillgångar	918,9	1 454,0	-535,1
varav kassa och bank	283,8	0,0	283,8
SUMMA TILLGÅNGAR	**23 553,5**	**21 682,7**	**1 870,8**
Eget kapital	**112,1**	**107,8**	**4,3**
Avsättningar (samt ev. minoritetsintresse)	**10,4**	**10,7**	**-0,3**
Skulder	**23 431,0**	**21 564,2**	**1 866,8**
Långfristiga skulder	9 870,3	8 832,4	1 037,9
Kortfristiga skulder	13 560,7	12 731,8	828,9
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	**23 553,5**	**21 682,7**	**1 870,8**

Balansomslutningen för landstingsstyrelsens förvaltning har ökat med 1 870,8 miljoner kronor under 2017. Förändringen är i allt väsentligt hänförlig till pågående nybyggnation av Nya Karolinska Solna. I förvaltningens balansräkning ingår inte de strategiska

utrustningsinvesteringarna, kopplade till Framtidsplanen, som genomförs av sjukhusen.

Tillgångarnas ökning på 1 870,8 miljoner kronor
Anläggningstillgångarnas värde i årsbokslut 2017 är 22 634,6 miljoner kronor, vilket är en ökning med 2 405,9 miljoner kronor i relation till föregående årsbokslut.

Ökningen av anläggningstillgångarna förklaras främst av NKS Byggs pågående nybyggnation av Nya Karolinska Solna. Sjukhusdelen Fas 5, behandlingshuset Fas 5b och forskningshuset Fas 6 samt Rakelinvesteringen har färdigställts under året. Övriga investeringar avser främst IT-utrustning samt pågående arbete inom programmet Framtidens vårdinformationsmiljö.

Omsättningstillgångarna uppgår till 918,9 miljoner kronor, vilket innebär en minskning med 535,1 miljoner kronor sedan årsbokslut 2016. De likvida medlen har ökat med 283,8 miljoner, men utnyttjad checkräkningskredit har samtidigt ökat med ett högre belopp. Kundfordringarna har minskat med 669,7 miljoner kronor. Detta förklaras av tillfälligt höga kundfordringar vid 2016 års slut till följd av fakturerade utrustningsinvesteringar relaterade till Nya Karolinska Solna.

Skulder och eget kapitals ökning på 1 870,8 miljoner kronor
Det egna kapitalet uppgår i årsbokslut 2017 till 112,1 miljoner kronor, varav 89,5 miljoner kronor utgör redovisat resultat för 2017. Resterande 22,6 miljoner kronor avser landstingskapital.

De övriga avsättningarna uppgår till 10,4 miljoner kronor och avser ett livslångt skadestånd enligt förlikningsavtal. Beloppet har minskat enligt plan genom utbetalningar om totalt 0,3 miljoner kronor under året.

De långfristiga skulderna uppgår till 9 870,3 miljoner kronor, vilket är en ökning med 1 037,9 miljoner kronor sedan årsbokslut 2016. De långfristiga skulderna avser i sin helhet NKS Bygg och ökar i takt med att projektavtalet löper vidare enligt fastställd plan.

De kortfristiga skulderna uppgår till 13 560,7 miljoner kronor. Ökningen med 828,9 miljoner kronor beror på att utnyttjad checkräkningskredit har ökat inom NKS Bygg och SLL IT.

5.5 Kassaflödesanalys

NKS Bygg

Kassaflödesanalys Mkr	2017-12-31
Den löpande verksamheten	
Kassaflöde från den löpande verksamheten	975
Investeringsverksamheten	
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-2 570
Finansieringsverksamheten	
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	1 295
Årets kassaflöde	**-300**

Årets investeringar på 2 781 miljoner kronor har finansierats genom en ökad skuld via finansieringsverksamheten med 1 295 miljoner kronor och genom en ökning av det kortfristiga nettot med 975 miljoner kronor. Utrustningsinvesteringar har aktiverats och fakturerats Karolinska universitetssjukhuset vilket har reducerat anläggningstillgången i NKS Bygg med 211 miljoner kronor. Finansieringsverksamheten avser i huvudsak den redovisade skulden som är upparbetad i avtalet om offentlig och privat samverkan till leverantören. Huvuddelen av ökningen av det kortfristiga nettot består av en ökning av en utnyttjad landstingsintern limit.

Övriga LSF

Kassaflödesanalys Mkr	2017-12-31
Den löpande verksamheten	
Kassaflöde från den löpande verksamheten	640
Investeringsverksamheten	
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-235
Finansieringsverksamheten	
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	179
Årets kassaflöde	**584**

Årets kassaflöde för landstingsstyrelsens förvaltning, exklusive NKS Bygg, är positivt med 584 miljoner kronor. Under 2017 har de likvida medlen ökat med 283,8 miljoner kronor, från nio tusen kronor till 283,8 miljoner kronor.

Det positiva kassaflödet från den löpande verksamheten på 640 miljoner kronor förklaras främst av det positiva resultatet före avskrivningar samt ökade leverantörsskulder. Det negativa kassaflödet från investeringsverksamheten på -235 miljoner kronor beror på de nyinvesteringar som gjorts under året och utgörs i huvudsak av IT-utrustning samt pågående arbete inom Framtidens vårdinformationsmiljö. Det positiva kassaflödet från finansieringsverksamheten på 179 miljoner kronor hänförs i huvudsak till ett ökat utnyttjande av checkräkningskrediten. Här ingår även den årliga regleringen av föregående års resultat.

6. Verksamhetsstöd inom landstingsstyrelsens förvaltning

Lokala förhållanden har analyserats och anpassats till miljöprogrammet och beslut har fattats om nya styrdokument i det gemensamma miljöledningssystemet där förvaltningen ingår. Beslut har även fattats om nya lokala miljömål och handlingsplan för landstingsstyrelsens förvaltning.

Landstingsstyrelsens förvaltning förvaltar och projektleder ett gemensamt miljöledningssystem, Gem MLS, för landstingsstyrelsens förvaltning, hälso- och sjukvårdsförvaltningen, tillväxt- och regionplaneförvaltningen, kulturförvaltningen, patientnämndens förvaltning och AB Stockholms läns Internfinans. Arbetet med att utveckla och certifiera det gemensamma miljöledningssystemet mot den nya ISO-standarden har pågått under året.

Landstingsstyrelsens förvaltning ska som andra förvaltningar och bolag ha metoder och verktyg för ett eget systematiskt arbete med jämställdhet och jämlikhet. Detta innebär att förvaltningen analyserar könsuppdelad statistik ur ett verksamhetsperspektiv, utvecklar och använder nyckeltal för jämställdhet och jämlikhet samt vidtar åtgärder och följer upp alla belägg för ojämställd behandling eller diskriminering som framkommer vid genomlysningar eller som uppmärksammas på annat sätt.[3]

JA	**DELVIS**	**NEJ**
Metoder och verktyg är införda fullt ut enligt beskrivning	Metoder och verktyg är delvis införda enligt beskrivning. X	Metoder och verktyg är inte införda alls enligt beskrivning

Landstingsstyrelsens förvaltning ska som andra förvaltningar och bolag ha metoder och verktyg för ett eget systematiskt arbete gäller nationella

[3] Landstingsstyrelsens förvaltning Budget 2017 och planår 2018-2021, avsnitt 4.2.1, s. 47.

minoriteter och minoritetsspråk. Detta innebär att förvaltningen i de delar av verksamheten där det är relevant:

- samråder med nationella minoriteter
- informerar de nationella minoriteterna och den egna personalen om de nationella minoriteternas rättigheter
- kartlägger personalens språkkunskaper och aktivt beaktar behovet av personal som behärskar minoritetsspråken, speciellt finska språket
- organiserar sin verksamhet på ett sådant sätt att det finns beredskap och rutiner att erbjuda relevant service på finska, eller på flera av de nationella minoritetsspråken
- kontinuerligt stödjer möjligheterna för de nationella minoriteterna att utveckla sin kultur och sitt språk.

JA Metoder och verktyg är införda fullt ut enligt beskrivning	**DELVIS** Metoder och verktyg är delvis införda enligt beskrivning. X	**NEJ** Metoder och verktyg är inte införda alls enligt beskrivning

Landstingsstyrelsens förvaltning ska som andra förvaltningar och bolag systematiskt arbeta gentemot barn och ungdomar vad gäller bemötande, information och delaktighet.

JA Metoder och verktyg är införda fullt ut enligt beskrivning	**DELVIS** Metoder och verktyg är delvis införda enligt beskrivning. X	**NEJ** Metoder och verktyg är inte införda alls enligt beskrivning

Landstingsstyrelsens förvaltning ska också planera sin egen verksamhet med utgångspunkt från styrande dokument inom området och med fokus på bemötande, kommunikativ tillgänglighet och fysisk tillgänglighet. Arbetet ska bedrivas systematiskt.

JA Metoder och verktyg är införda fullt ut enligt beskrivning	**DELVIS** Metoder och verktyg är delvis införda enligt beskrivning. X	**NEJ** Metoder och verktyg är inte införda alls enligt beskrivning

Varor och tjänster som levereras till förvaltningen är framställda under förhållanden som är förenliga med villkoren som anges i landstingets uppförandekod för leverantörer, och förvaltningen följer upp sina egna avtal med utgångspunkt i detta.

Landstingsstyrelsens förvaltning har under året arbetat aktivt med ansvarsfulla leverantörskedjor i samordnade upphandlingar. En riskkartläggning av avtal kopplat till samordnade upphandlingar har genomförts. Landstingets uppförandekod för leverantörer kommuniceras med leverantörer i alla samordnade upphandlingar och tillämpas som kontraktsvillkor i avtal inom riskområden.

Förvaltningen har genomfört egenkontroll av regelefterlevnad och arbetet med informationssäkerhet under år 2017 på strategisk nivå genom att deklaration besvarats och godkänts i Compliance-portalen.

Ja	Nej	Kommentar
X		Det självskattning som genomförts visar att förvaltningen arbetar aktivt med frågorna men att ytterligare arbete återstår för att målsättningarna ska anses vara uppfyllda.

Förvaltningen har genomfört egenkontroll av regelefterlevnad och arbetet med säkerhet under år 2017 på strategisk nivå genom att deklaration besvarats och godkänts i Compliance-portalen.

Ja	Nej	Kommentar
X		Det självskattning som genomförts visar att förvaltningen arbetar aktivt med frågorna men att ytterligare arbete återstår för att målsättningarna ska anses vara uppfyllda.

Digitaliseringsarbetet sker inom respektive funktionsområde eller avdelnings ansvarsområde. Beslut om digitalisering kan även fattas på andra nivåer, till exempel i förvaltningsledningen. Strategi för digitalisering, LS 2015–0833, är styrande för alla som direkt eller indirekt fattar beslut i digitaliseringsfrågor.

7. Landstingsstyrelsens förvaltnings personal

Landstingsstyrelsens förvaltning, inklusive Nya Karolinska Solna och Berga naturbruksgymnasium, men exklusive den politiska organisationen, hade 845 anställda per den sista december 2017.

Anställda exkl. politisk org.	2017–12
Kvinnor	403
Män	442
Totalt antal	**845**

LSF anställningsläge 2017-12-31.

Landstingsstyrelsens förvaltning, inklusive Nya Karolinska Solna, Berga naturbruksgymnasium och den politiska organisationen, hade 948 anställda per den sista december 2017.

Anställda inkl. politisk org.	2017–12	2016–12
Kvinnor	458	479
Män	490	491
Totalt antal	**948**	**970**

LSF anställningsläge 2017-12-31.

Under året har det varit svårt att rekrytera vissa personer med nyckelkompetenser som till exempel kvalificerade projektledare, lärare med gymnasiebehörighet till Berga naturbruksgymnasium, upphandlare samt medarbetare inom IT-området. I samband med rekrytering sker anpassade val av media för nå ut till rätt kandidater. Inom Stockholms läns landsting sker också ett arbete med att stärka varumärket vilket bidrar till att attrahera medarbetare till landstinget.

Verksamheterna inom landstingsstyrelsens förvaltning är generellt inte beroende av inhyrd personal. Några verksamheter inom SLL IT har under året haft inhyrd personal för klara arbetstoppar. Under året har förvaltningen arbetat med att minska nyttjandet av konsulter.

Processen med att införa Stockholms läns landstings modell för kompetensplanering, KOLL, inom landstingsstyrelsens förvaltning pågår. Cirka 67 procent av medarbetarna har deklarerat sin kompetens i ProCompetence. Målet inför år 2018 är att öka införandet av KOLL inom förvaltningens verksamheter, där HR-avdelningen kommer erbjuda metodstöd i införandet.

Respektive funktionsområde inom landstingsstyrelsens förvaltning ansvarar för att kompetensutveckling sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål. Gemensamma insatser inom områdena säkerhet och informationssäkerhet har genomförts genom till exempel de obligatoriska webbutbildningarna DISA för informationssäkerhet och HBTQ-utbildningen. Med stöd i KOLL gör respektive verksamhet en bedömning av vilka kompetensutvecklingsinsatser som ska prioriteras utifrån nuvarande uppdrag och framtida behov.

Landstingsstyrelsens förvaltning verkar för ökad lönespridning och en differentiering av löneökningar. Inför den årliga löneöversynen analyserar förvaltningsledningen befintlig lönestruktur och prioriterar lönemedel i syfte att uppnå önskad effekt. I samband med den årliga löneöversynen

erbjuds utbildningar till samtliga chefer inom förvaltningen så att dessa ska känna sig trygga i att sätta lön utifrån ökad lönespridning och en differentiering av löneökningar.

En ny plan för likabehandling är framtagen samt ett dialogverktyg för chefer gällande tre områden inom diskrimineringslagstiftningen, HBTQ samt kränkande särbehandling. Vissa verksamheter inom förvaltningen har under 2017 tagit emot sommarjobbare med funktionsnedsättning.

Förvaltningen har metoder och verktyg för ett systematiskt arbete med jämställdhet och jämlikhet. Förvaltningen analyserar könsuppdelad statistik ur ett verksamhetsperspektiv i samband med delårs- och årsrapportering vad gäller antal tillsvidareanställda respektive tidsbegränsat anställda, sjukfrånvarodagar och procentuell sjukfrånvaro. Förvaltningen använder också nyckeltal för jämställdhet och jämlikhet. Med utgångspunkt i Nyckeltalsinstitutets jämställdhetsindex JÄMIX kan förvaltningen ta ut nyckeltal gällande bland annat föräldraledighet, sjukfrånvaro och medellön.

Landstingsstyrelsens förvaltning arbetar också systematiskt med jämlikhet och jämställdhet genom obligatoriska e-utbildningar på området för medarbetare och chefer. I chefsutbildningen som genomförs årligen ingår ett särskilt avsnitt om jämlikhet och jämställdhet. I utbildningen finns även ett avsnitt som tar upp lönebildning, där det särskilt poängteras att lönesättningen ska vara individuell och differentierad och att den inte får vara diskriminerande. Förvaltningens medarbetare och chefer erbjuds och uppmanas också att delta i övriga, icke obligatoriska utbildningar inom området. Förvaltningen följer upp deltagandet i dessa utbildningar via portalen Lärtorget där Stockholms läns landstings e-utbildningar är samlade.

Handlingsplaner från föregående års medarbetarenkät har tagits fram och genomförts inom respektive verksamhet. Medarbetarenkäten för 2017 genomfördes under november och december och resultaten presenteras under förts kvartalet 2018.

Samtliga chefer inom landstingsstyrelsens förvaltning ska ha en individuell utvecklingsplan som är upprättad i samråd med respektive chef. Kompetensutvecklingsinsatser tas fram utifrån det individuella behovet, alltså baserat på vad respektive chef behöver utveckla för att vara en god ledare i sitt uppdrag både på kort och lång sikt.

8. Pågående rättsprocesser (tvister)

Inga aktuella rättsprocesser i domstol finns riktade mot landstingsstyrelsens förvaltning vid sammanställningen av årsrapport 2017.

9. Förväntad utveckling 2018

I SLL Mål och budget 2018 har landstingsstyrelsen fått en reducerad ekonomisk ram. Det ställer krav på ytterligare effektiviseringar och prioriteringar inom förvaltningen. I den av landstingsfullmäktige beslutade budgeten tydliggörs också landstingsstyrelsens uppdrag att leda, samordna och följa upp landstingets samlade verksamheter.

Landstingsstyrelsens har gett landstingsdirektören ett uppdrag att säkerställa Effektiv ledning, styrning och uppföljning inom Stockholms läns landsting, LS 2017–0180. Landstingsdirektören har inrättat programmet Effektivare landsting för att genomföra uppdraget. Programmet samordnas som helhet inom landstingsstyrelsens förvaltning. Ledning, samordning och genomförande av programmet Effektivare landsting är högt prioriterat för landstingsstyrelsen och dess förvaltning under 2018 och omfattar stora delar av den planerade verksamheten.

Sammantaget betyder ovanstående att landstingsstyrelsen ställer om till ett mer renodlat uppdrag inom styrning, uppföljning och uppsikt med därtill hörande resurser och kompetens, och lämnar samtidigt uppgifter och ansvarsområden av mer operativ karaktär. Ett flertal beslut med den inriktningen har fattats och utkomsten av dessa har arbetats in i förutsättningarna för kommande års budget och planår.

10.Övrigt

Samma redovisningsprinciper har använts som i den senaste årsrapporten.

I årsbokslut 2017 har nedskrivning skett av den pågående nyinvesteringen inom 3R-projektet, enligt särskilt beslut, med ett totalt värde av 13,5 miljoner kronor. Nedskrivningen är en effekt av förändrade förutsättningar för nyinvesteringen på grund av projektavslut.

11. Nämnd-/styrelsebehandling

Årsrapporten för januari-december 2017 behandlas i landstingsstyrelsen den 10 april 2018.

12. Bilagor

A Uppföljning uppdrag från landstingsfullmäktige

C Investeringar
C1.1 Investeringar LSF övriga
C1.2 Investeringar NKS Bygg

D Personal
D2 Kompetensförsörjningsplan

E E1 Övriga avsättningar, ansvarsförbindelser och tvister
E3.1 Konsultkostnader NKS Bygg
E3.2 Konsultkostnader LSF övriga

F Styrdokument, policyer och övriga handlingsplaner och dylikt
F1 Efterlevnad av policyer och andra styrdokument
F2 Styrningsrapport förvaltning
F4 Försäkran internkontroll
F5 Uppföljning av upphandling och inköp
F9 Uppföljning av LSF beslutad internkontrollplan 2017

Landstingsstyrelsens förvaltning

Bilaga A Årsrapport 2017 Återrapportering LF-uppdrag, budget samt löpande

Ursprung	Titel	Beskrivning	Status	Kommentar
Budget 2016	LS 2015-0039 att-sats 16	Att uppdra åt landstingsstyrelsen att stärka kontrollen och uppföljningen av de ospecificerade investeringsobjekten på mindre än 100 miljoner kronor.	Färdig	Förvaltningen bereder och följer upp samtliga investeringar vid respektive bokslutsrapportering till landstingsstyrelsen och landstingsfullmäktige samt vid beredning av landstingets budget. Fördjupad analys kommer att ske i samband med årsbokslutet.
Budget 2016	LS 2015-0039 att-sats 24	Att uppdra åt landstingsstyrelsen att ansvara för samordning av anskaffning och uppföljning av medicinteknisk utrustning och utrustning för informations- och kommunikationsteknologi för landstingets samlade behov.	Påbörjad	Uppdraget att ansvara för MT och IKT inom landstingsstyrelsens på så sätt som beslutats i budget (att-sats 24) är endast delvis genomfört.
2016	LS 2015-0093, LS 1407-0877	Policy och riktlinjer för säkerhet inom Stockholms läns landsting Att uppdra åt nämnder, styrelser och bolag inom Stockholms läns landsting att utarbeta styrdokument för säkerhet i enlighet med landstingsstyrelsens riktlinjer för säkerhet.	Färdig	Uppdraget är slutfört, se tidigare kommentar.
2015	LS 1308-1033, LS 1407-0854	Översyn av Investeringsstrategin och Investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning. Att uppdra till landstingets nämnder och bolagsstyrelser att utarbeta lokala rutiner och arbetssätt för att implementera investeringsstrategin.	Påbörjad	Samordning av uppdragets genomförande inom SLL som helhet pågår
2014	LS 1309-1135	Lokaler för S:t Eriks Ögonsjukhus i ett centrum för ögonsjukvård. Att uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda högre exploateringspotential innan eventuellt beslut fattas om försäljning av fastigheten Tegelbruket 4.	Påbörjad	Parallella skissuppdrag pågår.
2014	LS 1311-1456	Förslag på kort- och långsiktiga lösningar för bättre och tydligare IT-säkerhet. Att uppdra åt landstingsdirektören att inrätta en övergripande funktion med uppgift att stödja landstingets verksamheter med att upptäcka och hantera IT-säkerhets-relaterade hot och incidenter.	Färdig	Uppdraget är slutfört. En ny landstingsövergripande funktion inom IT-säkerhet är nu på plats och är operativ.

Ursprung	Titel	Beskrivning	Status	Kommentar
2016	LS 2016-1186	Uppdrag åt landstingsstyrelsen att genomföra en oberoende genomlysning av beslut rörande projektet att uppföra ett nytt universitetssjukhus i Solna.	Påbörjad	Granskningsuppdraget pågår och ska vara slutfört år 2020.
2016	LS 2016-1486	Att uppdra åt landstingsstyrelsen att utarbeta ett styrande dokument som förtydligar hur målen i miljöprogrammet ska mätas och redovisas.	Färdig	Uppdraget är slutfört. Tillämpningsanvisning avseende uppföljning av miljöprogram för Stockholms läns landsting 2017-2021, LS 2016-1486 beslutades i LF 170912.
2016	LS 2016-1482	Att uppdra åt landstingsstyrelsen att under år 2021 återkomma med en samlad uppföljning av arbetet som skett utifrån kompetensförsörjningsstrategin samt ge förslag till fortsatt styrning av arbetet med kompetensförsörjning.	Påbörjad	Arbetet pågår enligt plan. Uppföljning kommer att ske kontinuerligt utifrån handlingsplanen som antogs i LS 20 juni 2017.Förvaltningen återkommer med en samlad uppföljning år 2021.
Budget 2017	LS 2016-0257 att-sats 15	att uppdra åt landstingsstyrelsen att fortsätta arbetet med att utveckla landstingets styr- och ledningssystem med inriktning på styrande dokument, målstyrning och övergripande styrmodell	Färdig	Under våren 2017 har styr- och ledningssystemet utvecklats och följande är beslutat i SLL Mål och budget 2018: - en ny målmodell inklusive en vision -struktur och hierarki för styrande dokument -åtgärder för att minska antalet policyer Förslag på riktlinjer för målstyrning är framtaget och en policy för styrning och ledning är under arbete och förslag ska vara klart under hösten. Utvecklad uppsiktsrapport och arbetssätt framtagen och implementerad, uppsiktsrapport 2016. För att ytterligare stärka området har en ansvarig för koncernövergripande internkontroll och risk rekryterats.
Budget 2017	LS 2016-0257 att-sats 17	att uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda möjligheten till samlokalisering av landstingets centrala förvaltningar	Färdig	Beslut om genomförande i landstingsfullmäktige 2017-11-07. I samband med beslutet gavs ytterligare fyra uppdrag kopplade till genomförandet.
Budget 2017	LS 2016-0257 att-sats 20	att uppdra åt landstingets ombud på Ambulanssjukvården i Storstockholm AB:s bolagsstämma att rösta för föreslagna ändringarna i specifika ägardirektiv för Ambulanssjukvården i Storstockholm AB (LS 2016-0473)	Färdig	Ambulanssjukvården i Storstockholm AB hade en extra bolagsstämma den 22 juni 2016 då de nya ägardirektiven antogs

Ursprung	Titel	Beskrivning	Status	Kommentar
Budget 2017	LS 2016-0257 att-sats 23	att uppdra åt landstingsstyrelsen att stärka uppföljningen av akutsjukhusen under perioden av omställning	Färdig	Landstingsstyrelsens uppdrag att stärka uppföljningen av akutsjukhusen under en period av omställning har skett genom ett systematiskt och regelbundet uppföljningsarbete som omfattar gemensamma uppföljningsmöten samt skriftlig rapportering. Perspektiven som bevakas är bland annat resultatet för respektive sjukhus i sin helhet, genomförandet av FHS och strategiska investeringar. Därutöver följs i ett samarbete med HSF graden av måluppfyllelse i Omställningsavtalen upp.
Budget 2017	LS 2016-0257 att-sats 31	att uppdra åt landstingsstyrelsen att konsolidera, avveckla och arkivera IT-stöd som är dubblerade eller inte används	Stoppad	Konsolideringsprogrammet upphör i sin nuvarande form. I stället kopplas det fortsatta arbetet till programmet Framtidens vårdinformationsmiljö i linje med skrivning i Mål och budget 2018. Bakgrunden är att konsolidering mm av applikationer har ett starkt beroende till omfattning och innehåll i det som kommer att upphandlas inom ramen för Framtidens vårdinformationsmiljö.
Budget 2017	LS 2016-0257 att-sats 32	att uppdra åt landstingsstyrelsen att förbättra möjligheten att inom sjukvården använda säkra digitala brevlådor vid kommunikation med patienter och därmed minska antalet brevutskick	Påbörjad	Säkra digitala brevlådor är en delmängd av området säker digital kommunikation såväl gentemot invånare/patienter som mellan myndigheter m fl. Ett arbete har startat på både regional, i form av behovsanalys, och nationell nivå i regi av Sveriges kommuner och landsting. SLL är en aktiv part i det nationella arbetet. På kort sikt pågår ett arbete med att titta på lösningar för att skapa ett elektroniskt behandlingskvitto/utskrivningsmeddelande i primärvården med information som kan delas med patienten. En dialog har även inletts för hantering av digitala kallelser från befintligt journalsystem.
Budget 2017	LS 2016-0257 att-sats 33	att uppdra åt landstingsstyrelsen att ta fram en reviderad finansieringsmodell för landstingets IT-investeringar	Färdig	Detta uppdrag har i budget 2018 ersatts med ett tydliggörande av SLL:s finansieringsmodell. I SLL Mål och budget 2018, LS 2017-0452, fastställs principer för koncernens nämnder och styrelser på sidan 40. En av dessa innebär att inga fria nyttigheter får finnas inom koncernen. Koncernens styresler och nämnder ska som utgångspunkt bära sina egna kostnader för nyttjande av varor och tjänster. Denna modell inkluderar all verksamhet inklusive IT-investeringar.
Budget 2017	LS 2016-0257 att-sats 34	att uppdra åt landstingsstyrelsen att göra en översyn av landstingets IT-organisation	Påbörjad	Ett ärende är på gång till LS gällande översynen. Ärendet omfattar ett antal områden där insatser behöver göras för att säkerställa en ändamålsenlig it-leverans som stöttar landstingets fortsatta digitaliseringsarbete. Exempel på områden är styrning och ledning, finansiering och målarkitektur. Områdena är av olika komplexitet och förbättringsarbetet kommer behöva bedrivas stegvis kommande år.

Ursprung	Titel	Beskrivning	Status	Kommentar
Budget 2017	LS 2016-0257 att-sats 35	att uppdra åt landstingsstyrelsen att förtydliga landstingsarkivets uppdrag, styrning och arbetssätt samt se över den organisatoriska placeringen	Påbörjad	Landstingsarkivet kommer, givet att fullmäktige så beslutar, att föras över till kulturnämnden den 1 april 2018.
Budget 2017	LS 2016-0257 att-sats 36	att uppdra åt landstingsstyrelsen att i samverkan med Sveriges Kommuner och Landsting se över förutsättningarna och möjligheterna för att ansvaret för specialistutbildningen av sjuksköterskor ska övergå från staten till landsting och regioner	Färdig	Frågan har lyfts i relevanta forum bland annat i möten med andra regioner och SKL. Den nya utredningen om specialistsjuksköterskeutbildning och vissa andra hälso- och sjukvårdsutbildningar för framtidens hälso- och sjukvård (Dir 2017:86), som regeringen har tillsatt, har bland annat i uppdrag att analysera och bedöma vilka förutsättningar hälso- och sjukvårdshuvudmännen har för att ta ett större ansvar för sjuksköterskors specialisering. Förvaltningen avser att bidra med kunskap och erfarenheter i den utredningen.
Budget 2017	LS 2016-0257 att-sats 39	att uppdra åt landstingsstyrelsen att inleda försäljning av fastigheterna Glaven 6, 8 och 12 i Stockholm, Tegelbruket 4 i Stockholm, Riset 11 i Stockholm, Provröret 16 i Stockholm, Ingulv 1 i Stockholm Söderbymalm 3:241 i Haninge, Borrsvängen 9 i Stockholm samt Husby 3:35 i Österåker	Påbörjad	Försäljning av Provröret 16, Ingulv 1, Husby 3:35 och Riset 11 är inledd (transaktionskonsulter arbetar med försäljningen). Försäljning av Glaven 8 är genomförd med reservation för landstingsfullmäktiges godkännande.
Budget 2017	LS 2016-0257 att-sats 40	att uppdra åt landstingsstyrelsen att stycka av del av fastigheten Sabbatsberg 16 för att möjliggöra försäljning av fastigheten	Påbörjad	Ansökan om planbesked bostäder mottogs april 2017. Arbete pågår för att starta upp projektet - just nu utreds förutsättningar. Två värderingar är gjorda. Underlag för beslut om försäljningsstrategi har tagits fram.
Budget 2017	LS 2016-0257 att-sats 41	att uppdra åt landstingsstyrelsen att analysera och föreslå inriktning för den kommande försäljningsprocessen för del av fastigheten Asplunden	Påbörjad	En preliminär rapport om inriktning för en framtida försäljning har tagits fram. Rekommendation om fortsatt inriktning kommer att redovisas i samband med budget 2019.
Budget 2017	LS 2016-0257 att-sats 43	att uppdra åt landstingsstyrelsen att analysera och föreslå inriktning för den kommande försäljningsprocessen för området Norra Hagastaden	Färdig	Försäljningen startar med tre delar; huvudblocket gamla Karolinska, kvarter längs Eugeniavägen och kvarteren tillsammans med Stockholms Stad i sydöstra hörnet. Beslut om inriktning taget i landstingsfullmäktige i maj 2017.
Budget 2017	LS 2016-0257 att-sats 44	att uppdra åt landstingsstyrelsen att försälja fastigheterna Haga 4:17, del av Haga 4:18 och Haga 3:18 i Solna till marknadsmässiga villkor	Påbörjad	Försäljning av första etappen (huvudblocket gamla Karolinska) har slutförhandlats, nu kvarstår landstingsfullmäktiges beslut - preliminärt februari 2018.
Budget 2017	LS 2016-0257 att-sats 45	att uppdra åt landstingsstyrelsen att genomföra en samlad översyn av lokalresurserna vid Karolinska Universitetssjukhuset Solna	Påbörjad	Allokeringsplanerna är klara gällande Nya Karloniska och gamla Karolinska. Utestående fråga är administrativa lokalerna med där pågår samtal och frågan närmar sig en lösning.

Ursprung	Titel	Beskrivning	Status	Kommentar
Budget 2017	LS 2016-0257 att-sats 46	att uppdra åt landstingsstyrelsen att utreda konsekvenser av att ta i bruk respektive återställa tomställda och kontoriserade slutenvårdsplatser på Huddinge sjukhusområde samt hitta ersättningslokaler för nuvarande verksamheter	Påbörjad	utredning pågår
2016	LS 2016-0863	Ändring av kategoritillhörighet av fastigheten Jakobsberg 18:11 samt beslut att inleda försäljning	Färdig	Kategoritillhörighet ändrad
2016	LS 2015-1341	uppdra åt landstingsstyrelsen att besluta om ändringar och tillägg till riktlinjerna för resor och möten i tjänsten	Färdig	
2016	LS 2015-1342	uppdra åt landstingsstyrelsen att besluta om ändringar eller tillägg till riktlinjerna för anti-korruption och representation inom Stockholms läns landsting	Färdig	
2017	LS 2015-1503, LS 2017-0415	uppdra åt landstingsstyrelsen att kartlägga och sammanställa anledningen till att personal inom Stockholms läns landsting arbetar deltid	Påbörjad	Planering av kartläggning har påbörjats.

Ursprung	Titel	Beskrivning	Status	Kommentar
2017	LS 2016-1060	uppdra åt landstingsstyrelsen att strategiskt driva och fortlöpande utveckla SLL Innovation till att bli en sammanhållande innovationsverksamhet för hela landstinget	Påbörjad	PÅGÅR: *Arbetet med att driva och fortlöpande utveckla SLL Innovation till att bli en sammanhållande innovationsverksamhet för hela landstinget fortsätter och intensifieras under 2018 GENOMFÖRT *Överenskommelser och uppdragsbeskrivningar för att driva innovationsenhet på Södertälje sjukhus, Danderyds sjukhus och Södersjukhuset. Uppföljningsprocess av dessa genomförd i slutet av året. *Etablerande av ett samordningskansli på LSF o Ytterligare en rekrytering genomförd vilket summerar till tre heltidstjänster. *Gemensamma processer för det innovationsstödjande arbetet inom SLL o Framtagande av direktiv för samt uppstart av landstingsövergripande projekt som kommer att ta fram övergripande och enhetliga riktlinjer för hanteringen av immateriella rättigheter o Landstingsövergripande kartläggning av innovationsprocesser samt framtagande av prototyp samt inköp av gemensamt IT-stödsystem för ärendehantering. o Workshop och utvecklingsprogram kring gemensamt värdegrundsarbete för innovationskoordinatorer o Utbildning, fördelning och ansvar för kontakter och uppföljning av innovationsfondprojekt till respektive innovationsenhet o SLL-gemensamma ansökningsprocesser för externfinansiering har prövats under året och mynnat ut i finansiering från Vinnova för projektet I-AID som blev en regional kraftsamling istället för enbart projekt för KS. *Kontinuerligt nätverksarbete o Kontinuerliga workshops och arbetsmöten med all innovationsstödjande personal (löpande) o Kontinuerliga chefsmöten med innovationschefer från hälso- och sjukvårdsförvaltningen samt egenägd vård (löpande) *Uppföljning o En gemensam sammanställning av goda innovationsexempel framtagen (tryck) med stor efterfrågan och spridning o Framtagna innovationsmål samt innovationsindikatorer till alla rapporterande verksamheter i landstinget o Uppföljningsprocess utformad och inledd för innovationsbokslut 2017 o Uppföljning och utvärdering av landstingets Innovationsfond *Kommunikation o Uppdaterad och bearbetad webbplats för SLL Innovation med kontaktuppgifter, nyheter och inspirationshändelser o Genomfört två externa seminarier i Almedalen med fokus på landstingets innovationsverksamhet o Strukturerat samarbete med SLL kommunikation för framtagning av kommunikationsplan, bildmaner och gemensamma värdeord (löpande) o Produktion av instruktionsfilm för ansökan till Innovationsfonden med målgrupp medarbetare i sjukvården o Strukturerade studiebesök för innovationspolitiker till varje innovationsenhet under våren *Finansiering o Arbete för att säkra finansiering för 2018 för samordningskansliet samt innovationsenheterna på Danderyds Sjukhus, Södertälje Sjukhus samt Södersjukhuset. Under en stor del av hösten rådde osäkerhet kring detta vilket försvårade och försenade arbetet under hösten.

Ursprung	Titel	Beskrivning	Status	Kommentar
2017	LS 2016-1434 1	uppdra åt landstingsstyrelsen att ta i anspråk den ram om 60 miljoner kronor för investeringsutgifter som beslutats för budgetåret 2017	Färdig	Programmen kommer att ta ianspråkta tilldelade investeringsmedel total över programmets livslängd. "Prognosen" på investeringsutfall för SLL Fvm ligger på 45 mkr jmf med budget på 60 mkr för 2017.
2017	LS 2016-1434 2	uppdra åt landstingsstyrelsen att ansvara för och fatta samtliga kommande erforderliga beslut vid genomförandet av upphandling av Framtidens vårdinformationsmiljö SLL.	Påbörjad	Landstingsfullmäktige beslutade den 14 februari 2017 att Inleda programmet Framtidens vårdinformationsmiljö SLL. Den 12 december fattade landstingsstyrelsen beslut om att, under förutsättning av landstingsfullmäktiges beslut om godkännande av genomförandebeslut för investeringsobjektet Framtidens vårdinformationsmiljö, inleda upphandling avseende vårdstöd och vårdkontinuitetsstöd.
2017	LS 2017-0085 Löpande 1	att uppdra åt landstingsstyrelsen att inom ramen för Koncernfinansiering finansiera och utbetala 7 500 000 kronor till Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje för att möjliggöra ett aktieägartillskott till TioHundra AB med samma belopp	Färdig	Utbetalningen är gjord hösten 2017
2016	LS 2016-1482	Att uppdra åt landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, samt styrelserna för Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholms läns sjukvårdsområde, Danderyds sjukhus AB, Södertälje sjukhus AB, Södersjukhuset AB, Folktandvården i Stockholm AB, S:t Eriks Ögonsjukhus AB och Ambulanssjukvården i Stockholm AB att, inför beslut som påverkar hälso- och sjukvården, göra konsekvensanalyser av effekter på kompetensförsörjning och utbildning.	Påbörjad	Arbetet med att ta fram en gemensam struktur har påbörjats under 2017.
Budget 2017	LS 2016-0257 att-sats 30	att uppdra åt landstingsstyrelsen att skapa en sammanhållen innovationsverksamhet inom landstinget	Påbörjad	Ett samordningskansli för innovation har inrättats. Innovationsstödjande enheter är nu etablerade i linjen på samtliga egenägda akutsjukhus och i SLSO och entreprenörer har kunnat pröva och utvärdera sina innovativa lösningar i landstingets testmiljöer. Utvecklingen av ett gemensamt ärendehanteringssystem och projekt för hantering av immateriella tillgångar har startats. Rapporteras i uppdrag LS 2017-1060.

Ursprung	Titel	Beskrivning	Status	Kommentar
2017	LS 2016-1489	uppdra åt landstingsstyrelsen att i samverkan med hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, tillväxt- och regionplanenämnden, kulturnämnden, patientnämnden och AB Stockholms Läns Landstings Internfinans genomföra samlokalisering av Stockholms läns landstings centrala förvaltningar, i enlighet med vad som anges i landstingsdirektörens tjänsteutlåtande	Påbörjad	Projektgrupp tillsatt och arbete med planering och genomförande av samlokaliseringen pågår. Uppdraget beräknas i sin helhet vara slutfört Q1 2020.
2017	LS 2016-1489	uppdra åt landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden, tillväxt- och regionplanenämnden, kulturnämnden, patientnämnden och AB Stockholms Läns Landstings Internfinans att tillse att budget finns för kravställning och förberedelser för genomförandet av samlokalisering av Stockholms läns landstings centrala förvaltningar inom respektive nämnds och styrelses ram	Påbörjad	Omprioritering inom befintliga ramar. Arbetet med att fastställa budget för kravställning och förberedelser sker under 2018.
2017	LS 2016-1489	uppdra åt landstingsstyrelsen att tillse att budget finns för investeringar och driftskostnader under samlokaliseringsprojektets genomförande	Påbörjad	Genom omprioritering inom befintliga ramar skapas budget för investeringar och driftskostnad för projektet. Arbetet sker under 2018. Driftsbudget för projektet för 2018 beslutad.
2017	LS 2016-1489	uppdra åt landstingsstyrelsen att beakta eventuella merkostnader på grund av dubbla lokalkostnader i SLL Mål och budget 2018 och SLL Mål och budget 2019	Ej påbörjad	Hanteras i budget 2019 och 2020
2017	LS 2016-1489	uppdra åt landstingsstyrelsen att senast i förslag till SLL Mål och budget 2019 ta fram principer för en framtida hyres- och servicemodell för nyttjande av samlokaliserade lokaler	Påbörjad	Uppdraget genomförs tillsammans med ekonomifunktionen. Uppdraget beräknas vara slutfört under 2019.

Ursprunglig rapport

Stockholms läns landsting

Bilaga C 1.1

Förvaltning/Bolag: Landstingsstyrelsens förvaltning (2950), SLL IT (2940) och Berga naturbruksgymnasium (2610

Investeringsutfall 2017

Period **2017-12-31**

Mkr	Årets investeringsutgifter (mkr) Bokfört 2017	Budget 2017	Avvikelse Bokfört-Budget	Upparbetnings-grad 2017 (%)	Total utgift (mkr) Ackumulerad total utgift t o m 2017-12-31	Budgeterad total utgift (2017 års inv.plan)	Budgeterad total utgift (2018 års inv.plan)	Upparbetnings-grad totalt (%)	Beräknad tidpunkt för färdigställande (år)	Kommentar Förklaring till eventuell avvikelse
1 Specificerade objekt										
Strategiska investeringar										
Utrustning till Ny- och ombyggnation av Södertälje Sjukhus	0,0	150,0	-150,0	0%	211,0	300,0	45,0	469%	2019	Under december har sjukhuset erhållit en kredittaktura från Locum på 36,7 mkr kopplad till byggnationen, därav har de redovisade utgifterna sjunkit i sammanställningen ovan. Sjukhuset förväntar sig en ny specifierad faktura på motsvarande belopp. Då bokföringsåret är slut har beloppet i prognoskolumnen tagits bort. En viss osäkerhet finns i det redovisade beloppet avseende lagda beställningar mot Locum. Det finns en risk att det är ett något högre belopp som är byggberoende-knutet och inte kan återtas.
Utrustning till DS Ny behandlingsbyggnad, Danderyds sjukhus	0,0	50,0	-50,0	0%	42,0	761,0	710,0	6%	2019	
Utrustning till Ny- och ombyggnation av operation (CHOPIN), K Huddinge	0,0	150,0	-150,0	0%	35,0	735,0	258,0	14%	2019	Endast rersurskost.
Utrustning till SÖS Ny byggnad västläge - behandlingsbyggnad	0,0	294,0	-294,0	0%	17,4	713,0	285,0	6%	2020	Prognosen är fortfarande baktung och prognosen kommer att nedjusteras till nästa rapport.
Ersättningsinvesteringar										
Objekt 1										
Objekt 2										
etc										
Rationaliseringsinvesteringar										
Objekt 1										
Objekt 2										
etc										
2 Ospecificerade objekt totalt										
Varav strategiska investeringar	**0,0**	**192,0**	**-192,0**	**0%**						
Utrustning till Ombyggnad till vårdavdelningar etapp 1, Danderyds sjukhus	0,0	33,0	-33,0	0%	16,6	36,0			2 018	
Utrustning till Sollentuna - vårdavdelningar, entré inkl tekn uppr	0,0	86,0	-86,0	0%	1,0	96,0			2 018	Utredning pågår.
Utrustning till Allmänpsykiatri enkelrum, K Huddinge	0,0	0,0	0,0	0%	5,0	24,0			2 018	Utredning pågår, LS beslut om budget 15:e juni.
Utrustningar till Nacka - vårdavdelningar inkl tekn uppr	0,0	8,0	-8,0	0%	1,0	31,0			*2018/2020	2 st etapper.
Utrustning till Ny byggnad västläge - vårdbyggnad, Södersjukhuset	0,0	21,5	-21,5	0%	2,1	49,9			2 019	Utr. som ursprungligen beräknades anskaffas under 2016 landar i stället på 2017.
Utrustning till By 74- Nytt försörjningskvarter, Södersjukhuset	0,0	8,5	-8,5	0%	2,1	11,8			2 017	Utr. som ursprungligen beräknades anskaffas under 2016 landar i stället på 2017.
Utrustning till KUL verksamhet K, Södersjukhuset	0,0	35,0	-35,0	0%	2,0	56,0			2 020	Utr. som ursprungligen beräknades anskaffas under 2016 landar i stället på 2017.
Varav ersättningsinvesteringar										
Varav rationaliseringsinvesteringar										
Summa strategisk utrustning vård	**0,0**	**836,0**	**-836,0**	**0,0**						
Strategiska investeringar övriga LSF										
SLL FVM, Framtidens vårdinformationsmiljö	51,4	60,0	-8,6	86%	51,4	2 200,0	2 200,0	100,0%	2021	
Stockholms Medicinska Biobank	5,1	16,5	-11,4	31%	5,1	16,5	0,0			
Informationssäkerhet, central teknisk lösning	0,1	5,0	-4,9	2%	0,1	5,0	0,0			
Ersättningsinvesteringar										
SLL IT	173,1	107,0	66,1	162%	173,1	107,0	150,0	71,3%		
Landstingsarkivet, långsiktig informationsförvaltning	0,7	0,7	0,0	100%	0,7	0,7	0,5	140,0%		
LSF Service, utrustningsinvesteringar	1,7	1,5	0,2	113%	1,7	1,5	0,0			
Ospecificerade objekt<100 mkr	2,9	5,7	-2,8	51%	2,9	5,7	13,6	41,9%		
Berga naturbruksgymnasium	1,0	1,0	0,0	100%	1,0	1,0	1,5	66,7%		
Summa investeringar övriga LSF	**236,0**	**197,4**	**38,6**	**120%**	**236,0**	**2 337,4**	**2 365,6**	**98,8%**		
Summa investeringsutgifter totalt	**236,0**	**1 033,4**	**-797,4**	**23%**						

Stockholms läns landsting

Bilaga C1.2

Förvaltning/Bolag: NKS Bygg

Investeringsutfall 2017.

Period 2017-12-31

Mkr	Årets investeringsutgifter (mkr) Bokfört 2017	Budget 2017	Avvikelse Bokfört-Budget	Upparbetnings-grad 2016 (%)	Total utgift (mkr) Ackumulerad total utgift t o m 2017-12-31	Budgeterad total utgift (2017 års inv.plan)	Budgeterad total utgift (2018 års inv.plan)	Upparbetnings-grad totalt (%)	Beräknad tidpunkt för färdigställande (år)	Kommentar Förklaring till eventuell avvikelse
1 Specificerade objekt										
Strategiska investeringar byggnad										
NKS relaterade byggutgifter	82,3	149,7	-67,4	55%	950,3	1 103,9	1 027,0	93%	2018	
Ny-och ombyggnation av N-kvarteret	69,8	120,0	-50,2	58%	111,5	448,0	543,0	21%	2019	
-varav Tilläggsavtal mot projektbolaget	0,0		0,0		0,0				2019	
Ombyggnation av Q huset	4,5	5,0	-0,5	90%	9,0	40,0			2019	
Nybyggnation patologi/bårhus	0,6	10,0	-9,4	6%	0,6	649,9				Utgått
Anppassning Radiumhemmet							100,0	0%	2019	Utredning
Tilläggsavtal mot projektbolaget	395,7	306,5	89,2	129%	1 559,5	1 700,0	1 700,0	92%	2018	
-varav åtgärder för konst	5,3		5,3		7,8				2018	
Pågående nybyggnation -OPS	1 190,5	1 206,5	-16,0		18 515,4	18 535,4	18 520,2	100%	2018	
Ospecificerade objekt Solna <100mkr	7,4	30,5	-23,1	24%	8,1	86,5	86,5	9%	2018	
Strategiska investeringar utrustning										
Information Kommunikation Teknik	120,3	221,5	-101,2	54%	429,6	767,0	767,0	56%	2018	
-varav Tilläggsavtal mot projektbolaget	2,3		2,3		2,3	2,3			2018	
Medicinteknisk utrustning	783,2	727,5	55,7	108%	2 058,5	2 890,0	2 890,0	71%	2018	
-varav Tilläggsavtal mot projektbolaget	165,2		165,2		321,2	388,5			2018	
Utrustning/inredning U2 plan 5-10, radiofarmlab	48,2	68,3	-20,1	71%	61,6	116,0	116,0	53%	2018	
Utrustning/inredning Behandlingshuset	1,9	37,4	-35,5	5%	2,3	85,5	85,5	3%	2018	
Inredning	90,8	46,2	44,6	197%	142,2	160,0	160,0	89%	2018	
-varav Tilläggsavtal mot projektbolaget	17,8		17,8		19,7	19,7			2018	
N-kvarterets utrustning	3,9	0,0	3,9	0%	4,4	148,0	148,0	3%	2018	
Ospecificerade objekt<100 mkr	-17,8	160,0	-177,8	-11%	0,0	172,2	172,2	0%	2018	
Summa strategiska investeringar	2 781,3	3 089,1	-307,8	90%						
Summa investeringsutgifter totalt	2 781,3	3 089,1	-307,8	90%	23 853,0	26 902,4	26 315,4	91%		

Kompetensförsörjningsplan

Plan för personal- och kompetensförsörjning

Åtgärder som utförts under 2017

Pågående och planerade åtgärder *Utifrån processerna attrahera, rekrytera, behålla, utveckla och avveckla.*	**Mål med åtgärd**	**Tidplan**
Attrahera	Ta fram plan för att jobba med arbetsgivarvarumärket tillsammans med kommunikationsavdelningen. Anpassa mediekanal utifrån rekryteringsbehov. Öka fokus på sociala medier.	2017-12-31 Arbetet har inletts med attraktiv arbetsgivare. Anpassning av media görs
Rekrytera	Vidareförädla rekryteringsprocessen Utforma ”personliga egenskaper” vid chefsrekrytering utifrån ledar-kriterierna. Utveckla och utbilda i kompetenskompetensbaserad intervjuteknik. I samband med att kompetens-verktyget införs underlätta GAP-analys inför rekrytering av ny chef och medarbetare.	2017-12-31 Tydliga kravprofiler tas fram vid rekrytering av chefer. Tester används som urvalsinstrument.
Behålla	Erbjuda Chefs-och ledarskapsutbildning, påbörja utvecklingen av tydlighet för medarbetarskapet (medarbetarrollen).	2017-12-31 Ledarskaps- och chefsutbildning genomförs, tex lönebildning, arbetsmiljö.
Utveckla	I samband med att kompetens-verktyget införs underlätta GAP-analys för vad gäller utveckling av medarbetare. Utveckla och samordna intranätet för medarbetare och chefer, bl.a. gällande de utbildningar som är obligatoriska.	2017-12-31 Varje funktionsområde har arbetat med kompetensutveckling utifrån behov

	Skapa interaktiva utbildningar för lärplattformen för chefer och medarbetare.	På Lärtorget har under året lagt till flera e-utbildningar som är obligatoriska,.

De sex uppdragen

Aktivitet	**Åtgärd**
Ha en lönekostnadsutveckling på personal som inte överstiger 2 %.	Under 2017 ska samtlig lönesättning förankras med överordnad chef och stämmas av med HR. En ny, tydligare process har skapats för lönesättning och lönebeslut.
Använda inhyrd hälso- och sjukvårdspersonal enbart vid tillfälliga bemanningsbehov som inte kan lösas på annat sätt.	Ej relevant – LSF hyr inte in hälso- och sjukvårdspersonal.
Utveckla och införa egna funktioner som syftar till att möta behovet av kortvariga bemanningslösningar.	Ej relevant.
Genomföra introduktion under första året efter avslutad utbildning, främst för sjuksköterskor.	Ej relevant – inga sjuksköterskor inom LSF
Införa och tillämpa KOLL/ProCompetence i hela organisationen.	Inom LSF är nu ca 67% av medarbetarna utvecklingsplaner enligt Koll. Fortsatt införande 2018
Införa och tillämpa Gat-personalplanering.	Ej relevant

Stockholms läns landsting

Övriga avsättningar, ansvarsförbindelser och tvister

Bilaga E1

Förvaltning/Bolag **Landstingsstyrelsens förvaltning/2950** Period 2017-12-31

Belopp anges i kronor.

Legala Avsättningar

Specificera typ av avsättning: [1]	IB 2017	Ianspr under året	Återföring	Årets avsättning	UB	Tidpunkt då avsättning skall upplösas (ange år)	Är avsättningen föremål för tvist (JA/NEJ)
Livsvarig skadestånd/livränta	10 671 407	-263 292			**10 408 115**	Senst 2044-03-31	NEJ
Beräknad tom 2044-03-31					**0**		
Personens 70-årsdag					**0**		
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
TOTALT	**10 671 407**	**-263 292**	**0**	**0**	**10 408 115**		

[1] För varje avsättning ska anges: osäkerhet om belopp el tidpunkt för utflöde av resurser samt eventuella gottgörelser som kan erhållas

Informella Avsättningar (endast bolagen)

Specificera typ av avsättning: [1]	IB 2017	Ianspr under året	Återföring	Årets avsättning	UB	Tidpunkt då avsättning skall upplösas (ange år)	Är avsättningen föremål för tvist (JA/NEJ)
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
					0		
TOTALT	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**		

[1] För varje avsättning ska anges: osäkerhet om belopp el tidpunkt för utflöde av resurser samt eventuella gottgörelser som kan erhållas

Ansvarsförbindelser

Specificera typ av ansvarsförbindels	Belopp	Är ansvarsförbindelsen föremål för tvist (JA/NEJ)
TOTALT	0	

Skuld för avslutade tvister

Specificera skuld	Belopp
TOTALT	0

Definitioner

Legal avsättning (legal förpliktelse)
En avsättning för en förpliktelse (åtagande) som härrör från ett kontrakt, lagstiftning eller annan laglig grund. (BFNAR 2012:1)

Informell avsättning (informell förpliktelse)
En avsättning för en förpliktelse (åtagande) som härrör från ett företags handlande genom att företaget på grund av etablerad praxis, offentliggjorda riktlinjer eller ett tillräckligt detaljerat, aktuellt uttalande har visat externa parter att företaget påtar sig vissa skyldigheter och därigenom har skapat en välgrundad förväntan hos dessa parter om att det kommer att fullgöra sina skyldigheter. (BFNAR 2012:1)

Informella avsättningar finns inte i landsting och kommuner, avser endast bolag. Redovisas som ansvarsförbindelse i landstinget - se punkt c nedan.

Ansvarsförbindelse
a) en möjlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser och vars förekomst kommer att bekräftas endast av att en eller flera osäkra framtida händelser inträffar eller uteblir
b) en befintlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom någon av följande förutsättningar gäller:
• det är inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen,
• förpliktelsens storlek kan inte beräknas med tillräcklig tillförlitlighet,
eller
c) en händelse som - på grund av etablerad praxis, offentliggjorda riktlinjer eller tillräckigt utförligt och aktuellt uttalande - har skapat en välgrundad förväntan hos externa parter att kommunen eller landstinget kommer att vidta åtgärder vilket kan komma att kräva ett utflöde av resurser, men som inte uppfyller villkoren för en förpliktelse enligt denna rekommendation. (RKR Rek 10.2)

Skuld för avslutad tvist
Om en rättsprocess är avslutad (t ex ett mål som är förlorat i första instans) och inget överklagande är aktuellt, är det klart vilket belopp som ska betalas och när. Gäller även i de fall ett myndighetsbeslut inte överklagas.

Konsultkostnader

Bilaga E3

Förvaltning/Bolag **Landstingsstyrelsens förvaltning/NKS Bygg : 2710**

Belopp anges i kronor.

Konsultkostnader i resultaträkningen[1]

Leverantör	Belopp	Ändamål
Swedish Hospital Partners AB	5 551 091	Utredning av ej utförda byggåtgärder, hanteras som kostnad och inte investering
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB	4 483 691	Konsulter juridik
Öhrlings Price Waterhouse Coopers	1 618 800	Konsulter ekonomi/finansiering
Konkret Utveckling AB	128 975	IT-konsulter
Tavelhängning R & R	122 397	Konst-rådgiv/konsult
Swedish Hospital Partners AB	121 490	Konsulter ekonomi/finansiering
Raud	72 184	Konst-rådgiv/konsult
Catharina; Gotby	78 209	Konst-rådgiv/konsult
Acando Consulting AB	47 676	IKT projekt
Katrin Ingelstedt	32 403	Konst-rådgiv/konsult
DRG Konsulting	32 400	Uppföljning av serviceleverans till NKS
Ewa Stackelberg AB	28 512	Konst-rådgiv/konsult
AK Kommunikation	17 840	Konst-rådgiv/konsult
Maria Koolen Hellmin	16 896	Konst-rådgiv/konsult
Anna Wignell	15 840	Konst-rådgiv/konsult
Alten Sverige AB	15 282	IT-konsulter
Hans Åkerlund	15 045	Konst-rådgiv/konsult
Formkurva AB	13 707	Konst-rådgiv/konsult
Andjeas Ejiksson	13 336	Konst-rådgiv/konsult
Gullers Grupp Informationsrådgivare	10 000	Kommunikationstjänster från ett IT-perspektiv
Susanna Wiklund produktion	7 462	Konst-rådgiv/konsult
Knowit Reaktor Stockholm AB	7 185	IT-konsulter
Hake Skulptur AB	4 428	Konst-rådgiv/konsult
Joyce IP	2 102	Konst-rådgiv/konsult
TOTALT	**12 456 950**	

[1)] Skall anges av förvaltning/bolag med konsultkostnader som överstiger 10 mkr under räkenskapsåret. Avser kostnader som rapporteras på koncernkonton 7542, 7561, 7562, 7563 och 7569. Avser SLL-externa köp.

Konsultkostnader som ingår i årets investeringar[2]

Leverantör	Belopp	Projekt
Tengbomgruppen AB	22 632 611	Byggprojekt NKS, främst projekteringsarbete kopplat till investeringsprojekt N-kvarteret och Q-kvarteret. Konsulterna arbetar med att slutföra projekten.
WSP Sverige AB	14 645 594	Byggprojekt NKS, främst projekteringsarbete kopplat till investeringsprojekt N-kvarteret och Q-kvarteret. Konsulterna arbetar med att slutföra projekten.
ÅF-Infrastruktur AB	10 561 177	Byggprojekt NKS, främst projekteringsarbete kopplat till investeringsprojekt N-kvarteret och Q-kvarteret. Konsulterna arbetar med att slutföra projekten.
Hifab AB	8 567 854	Byggprojekt NKS, främst projekteringsarbete kopplat till investeringsprojekt N-kvarteret och Q-kvarteret. Konsulterna arbetar med att slutföra projekten.
Sweco Structures AB	1 463 772	Byggprojekt NKS, främst projekteringsarbete kopplat till investeringsprojekt N-kvarteret och Q-kvarteret. Konsulterna arbetar med att slutföra projekten.
Tyréns AB	787 127	Byggprojekt NKS, främst projekteringsarbete kopplat till investeringsprojekt N-kvarteret och Q-kvarteret. Konsulterna arbetar med att slutföra projekten.
Norconsult AB	565 451	Byggprojekt NKS, främst projekteringsarbete kopplat till investeringsprojekt N-kvarteret och Q-kvarteret. Konsulterna arbetar med att slutföra projekten.
Swedish Hospital Partners AB	291 383	Byggprojekt NKS, främst projekteringsarbete kopplat till investeringsprojekt N-kvarteret och Q-kvarteret. Konsulterna arbetar med att slutföra projekten.
ÅF-Industry AB	137 340	Byggprojekt NKS, främst projekteringsarbete kopplat till investeringsprojekt N-kvarteret och Q-kvarteret. Konsulterna arbetar med att slutföra projekten.

Acando Consulting AB	8 512 029	IKT
Projektledarhuset i Stockholm AB	16 434 877	MT
Semcon Sweden AB	12 742 239	MT
WSP Sverige AB	5 733 708	MT
Helenius Ingenjörsbyrå AB	4 688 842	MT
ÅF-Industry AB	4 166 423	MT
Hifab AB	2 473 673	MT
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB	1 650 349	MT
Arthur D. Little AB	1 281 660	MT
Intertek Semko AB	614 438	MT
Symbioteq Kvalitet AB	297 317	MT
Gatel AB	116 100	MT
Karolinska Institutet	98 400	MT
BARTVENT AB	80 000	MT
Projektidé AB	63 543	MT
El Concept Sweden AB	62 480	MT
Jabab Aktiebolag	59 352	MT
IKKAB	13 507	MT
Nyréns Arkitektkontor AB	671 040	Inredning
Upphandling & Juridik AB	231 400	Upphandlingsstöd till Inredningsprojekt
Semcon Sweden AB	2 299 136	Chopin projektledning
Projektledarhuset i Stockholm AB	2 063 631	Chopin projektledning
ÅF-Industry AB	1 819 678	Chopin projektledning
Helenius Ingenjörsbyrå AB	1 197 726	Chopin projektledning
GoToWork AB	632 000	Chopin projektledning
WSP Sverige AB	28710,5	Chopin projektledning
TOTALT	**127 684 567**	

[2)] Skall anges av förvaltning/bolag med investeringar som överstiger 100 mkr under räkenskapsåret.

Konsultkostnader

Bilaga E3

Förvaltning/Bolag **Landstingsstyrelsens förvaltning inkl. SLL IT : 2950, 2940**

Belopp anges i kronor.

Konsultkostnader i resultaträkningen[1]

Leverantör	Belopp	Ändamål
Semcon Sweden AB	14 037 551	Programledning strategiska fastighetsinvesteringar SöS, Projektledning strategiska MT-/IKT investeringar Danderyd, SöS, Huddinge
Capgemini Sverige AB	11 619 778	Applikationsförvaltning IT
Quattroporte Konsult AB	8 629 528	Kommunikationsuppdrag
Projektledarhuset i Stockholm AB	8 093 382	Programledning strategiska fastighetsinvesteringar Danderyd, Projektledning strategiska MT-/IKT investeringar SöS, Huddinge, Danderyd
Gullers Grupp AB	7 857 052	Kommunikationsuppdrag
Accenture AB	8 058 288	Framtidens vårdinformationsmiljö, resurskonsulter inom IT
Omegapoint AB	7 067 113	IT-säkerhet, systemutveckling eArkiv
ÅF-Industry AB	6 214 004	Projektledning strategiska MT-/IKT investeringar SöS, Huddinge, Danderyd, SLSO
Academic Work Technology AB	16 904 156	IT Servicedesk och support
Tieto Sweden AB	5 527 356	IT drift och förvaltning, konsultsupport felsökning och migrering
Cybercom Sweden East AB	3 497 735	Förvaltning Arkivportal, eArkiv, förvaltning Elektronisk Katalog SLL, införandestöd Compliance, projektledning IT
Atea Sverige AB	13 489 378	Office 365, resurskonsulter IT Infrastruktur och drift
Arthur D. Little Ab	2 931 500	Framtidens vårdinformationsmiljö
Sweco Management AB	2 086 100	Projektledning strategiska MT-/IKT investeringar Danderyd
eWork	70 487 119	IT-tekniker, löpande arbete Servicedesk och IT-drift, projekt Office 365
WSP Sverige AB	1 957 641	Projektledning strategiska MT-/IKT investeringar SLSO
Sthlms Universitet	1 538 905	Förstudie NKS avtal
C2Solutions AB	1 525 740	Informationssäkerhet
Garbergs Reklambyrå AB	1 483 400	Reklam och PR-kampanjer FHS, 1177 Vårdguiden, e t c
Fujitsu Sweden AB	38 343 031	IT Infrastruktur och systemstödskonsulter, Beslutsstöd - system, systemförvaltning e-platsen, RIS/PACS, klientutbyte PC
Gartner Sverige AB	999 958	Executive Programs Leadership
Advokatbyrån Lotta Bohman AB	988 400	Juridisk rådgivning
Karlöf Consultning AB	2 811 937	Förändringsledning - utbildning
Cuebid AB	1 436 302	Konsultstöd IT
CAG Mawell AB	1 313 796	Utveckling tolkportalen, systemförvaltning konsultstöd
Helenius Ingenjörsbyrå AB	987 525	Projektledning strategiska MT-/IKT investeringar Huddinge CHOPIN
KIBI Sverige AB	954 151	Datamigrering Contempus
B3 IT Management AB	9 850 836	IT resurskonsulter, IT infrastruktur konsulter NKS
AcandoFrontec Consulting AB	2 971 548	Konsultstöd IKT Infra NKS, projektledning NKS (IT)
Ledarskapskonsulterna	856 500	Ledarutveckling, seminarium
Pinkerton Nordics AB	806 649	Säkerhetskonsulter
Hewlett -Packard Sverige AB	779 996	IT-support Nya Karolinska Solna
Kentor IT AB	7 792 947	IT Utvecklingsstöd beställningsportalen, utveckling försystem (THORD), system- och applikationsutveckling
B3IT Healthcare AB	698 280	Projektledning GAT, konsultstöd rekryteringsverktyg
B3IT Telecom AB	649 025	Resurskonsulter IT
Bengt Dahlgren Stockholm AB	689 776	Plan för begränsad miljöpåverkan
Academic Work Sweden AB	665 247	Projektadministratör strategiska fastighetsinvesteringar SöS
Informationsteknik Scandinavia AB	647 560	Tekniksupport möten Landstingsfullmäktige,
Statsbyggnadskontoret	635 088	Planavgift fastighetsuppdrag (St Eriks ögonsjukhus)
Pro4u AB	4 648 402	Projekt Framtida mellanlagringstjänsten, resurskonsulter, projektledning FRAPP, projektstöd infrastruktur

IBM Svenska AB	642 240	Konsultstöd inom IT
Omegapoint AB	563 571	Systemutveckling/programmering
Profound Relations AB	580 451	Löpande upphandlingsstöd
Öhrlings PWC AB	527 502	Revision
Swedwise AB	1 655 225	IT-konsulter SLL tjänsteplattform, teknisk förvaltning meddelandetjänst/anslutningstjänst, IT-utveckling
QD Sverige AB	1 043 850	Applikationsdrift, nyutveckling IT
TOTALT	**277 545 515**	

[1)] Skall anges av förvaltning/bolag med konsultkostnader som överstiger 10 mkr under räkenskapsåret. Avser kostnader som rapporteras på koncernkonton 7542, 7561, 7562, 7563 och 7569. Avser SLL-externa köp.

Konsultkostnader som ingår i årets investeringar[2]

Leverantör	Belopp	Projekt
Arthur D Little	15 787 436	Framtidens vårdinformationsmiljö
Accenture	10 769 588	Framtidens vårdinformationsmiljö
Ernst & Young	2 424 532	Framtidens vårdinformationsmiljö
Setterwalls Advokabyrå	5 277 229	Framtidens vårdinformationsmiljö
TOTALT	**34 258 784**	

[2)] Skall anges av förvaltning/bolag med investeringar som överstiger 100 mkr under räkenskapsåret.

Efterlevnad av policyer och andra styrande dokument 2017

Förvaltning/bolag *Landstingsstyrelsens förvaltning*				
Styrande dokument/policyer *Styrdokument - kategori*	**Följer alla**	**Följer delvis**	**Följer ej**	**Kommentarer**
Styrning och ledning				
Arbetsordningar, reglemente och delegationsordning	x			
Internkontroll	x			
Internationellt arbete	x			Riktlinjen har slutat att gälla och vi har haft en diskussion om det ska tas en ny riktlinje eller ej när vi nu ser över styrande dokument. I sak har vi dock följt vad som står i riktlinjen.
Ägarstyrning				Ej tillämplig
Verksamhetsstöd				
Ekonomi	x			
Forskning och utbildning	x			
Informationsförvaltning		x		Genomslaget är olika inom olika delar av förvaltningen. Det beror på flera saker där behov av förankring av och utbildning/information om gällande regler samt behov av mer resurser i arkivorganisationen är de främsta.
Investeringar och fastigheter	x			Investeringsstrategi samt Ansvars- och beslutsordningen
IT	x			
Kommunikation	x			
Miljö		x		Landstingsfullmäktige fattade beslut om nytt miljöprogram 2017–2021 för landstinget i slutet av 2016. Under

Förvaltning/bolag *Landstingsstyrelsens förvaltning*				
Styrande dokument/policyer *Styrdokument - kategori*	**Följer alla**	**Följer delvis**	**Följer ej**	**Kommentarer**
				2017 har beslutats om tillämpningsanvisning för det nya miljöprogrammet. Därefter har miljöprogrammet anpassats till lokala förhållanden och beslut har fattats om nya styrdokument i det gemensamma miljöledningssystemet och om nya lokala styrdokument för förvaltningen. I kombination med att det Gemensamma miljöledningssystemet anpassas efter den reviderade miljöstandarden ISO 14001 kommer förvaltningens funktionsområden och avdelningar först under 2018 ha möjlighet att följa miljöområdets styrdokument fullt ut.
Personal	x			Trots efterlevnad av gällande styrdokument äger händelser rum, exempelvis trakasserier och situationer med medarbetare med drog- eller alkoholrelaterade problem. Verksamheten behöver styrande dokument som specificerar vad som är tillåtet, vad som inte tolereras osv. När avvikelser äger rum behövs styrande dokument som ger vägledning om hur förvaltningen ska hantera den uppkomna situationen.
Socialt ansvarstagande		x		I dialog med avdelningar inom landstingsstyrelsens förvaltning framkommer att de styrande dokumenten avseende socialt ansvarstagande efterlevs i varierande grad. Samtliga avdelningar behöver göra en genomgång av de styrande dokumenten och analysera om

Förvaltning/bolag *Landstingsstyrelsens förvaltning*				
Styrande dokument/policyer *Styrdokument - kategori*	**Följer alla**	**Följer delvis**	**Följer ej**	**Kommentarer**
				åtgärder relaterat till socialt ansvarstagande behöver vidtas i den egna verksamheten.
Säkerhet och krisberedskap (inkl. informationssäkerhet)		x		För att kontrollera att de krav som ställs i styrdokumentens verkligen genomförs och åstadkomma en bas för kommande arbete har en så kallad nollpunktsmätning genomförts med stöd av Complianceportalen. Arbetet med att genomföra en koncernövergripande säkerhetsanalys enligt bestämmelserna i säkerhetsskyddslagstiftningen har initierats under året.
Upphandling		x		Inget heltäckande system för att säkerställa efterlevnaden av policyn finns fullt ut på förvaltningen. Det finns skäl att anta att efterlevnaden inte, särskilt avseende direktupphandlingar, är fullgod. För att öka efterlevnaden och efterkomma landstingsstyrelsens beslut avseende direktupphandlingar (LS 2016–1602) har förvaltningens beslutsordning förändrats. Fullt ut genomfört och efterföljt ger denna ordning ökade möjligheter till en kontroll av policyns efterlevnad.
Antikorruption	x			
Kärnverksamhet				
Hälso- och sjukvård				Ej tillämplig
Kollektivtrafik				Ej tillämplig
Regionplanering				Ej tillämplig

Stockholms läns landsting

Landstingsstyrelsens förvaltning | STYRNINGSRAPPORT | Diarienummer LS 2017-0173

Landstingsstyrelsens förvaltning

STYRNINGSRAPPORT 2017

Innehållsförteckning

1. Återrapportering av styrande direktiv 3
1.1 Efterlevnad av fastställt reglemente....3
1.2 Efterlevnad av policyer och styrdokument 3

2. Intern styrning och kontroll....3
2.1.1 Kontrollmiljö....3
2.2 Riskbedömning och kontrollaktiviteter 4
2.3 Uppföljning 5
2.4 Försäkran om internkontroll....5

3. Behandling av styrningsrapporten....5

Styrningen av landstingsstyrelsens förvaltning utgår från kommunallagen, gällande lagar för den specifika verksamheten som bedrivs samt de direktiv som Stockholms läns landsting lämnat, exempelvis reglemente och policyer.

1. Återrapportering av styrande direktiv

1.1 Efterlevnad av fastställt reglemente

Inga avsteg har skett från det fastställda reglementet.

1.2 Efterlevnad av policyer och styrdokument

En förfrågan om huruvida policyer och styrande dokument har efterlevts under 2017 har besvarats av berörda chefer och sammanfattats i bilaga F1 Efterlevnad av policyer och övriga styrande dokument 2017.

Sammanställningen visar att inga avsteg har gjorts gällande efterlevnad av centrala policyer och styrdokument.

Det har dock noterats att styrdokument inom områdena miljö, socialt ansvarstagande, informationsförvaltning, säkerhet och krisberedskap (inkl. informationssäkerhet) samt upphandling i delar inte har följts. Sammanfattningsvis

- behöver förankringen inom förvaltningen öka liksom kunskapen om hur styrande dokument ska och kan tillämpas lokalt
- behövs stärkta möjligheter till kontroll av efterlevnaden av de styrande dokumenten.

2. Intern styrning och kontroll

Landstingsstyrelsens förvaltning följer landstingets Policy för internkontroll, LS 1303–0431. Internkontroll inom landstinget är en tillämpning av COSO-modellen, ett internationellt tillämpat ramverk för att beskriva den interna kontrollen. Intern styrning och kontroll definieras enligt COSO som en process där styrelse, ledning och övrig personal samverkar och med rimlig grad av säkerhet ska se till att verksamhetens mål uppnås avseende:

- Effektiv och ändamålsenlig verksamhetsstyrning
- Tillförlitlig finansiell rapportering
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, förordningar och interna regler

2.1.1 Kontrollmiljö

I landstingsstyrelsens arbetsordning och instruktioner för förvaltningschefen säkerställs en tydlig roll- och ansvarsfördelning till gagn

för en effektiv hantering av verksamhetens risker. Landstingsstyrelsen har vidare fastställt ett antal grundläggande riktlinjer av betydelse för arbetet med den interna kontrollen. Bland annat markerar landstingsstyrelsen vikten av att det finns tydliga och dokumenterade instruktioner och policys.

Förvaltningsledningen rapporterar regelbundet till landstingsstyrelsen utifrån fastställda rutiner. Förvaltningsledningen ansvarar för det system för internkontroll som krävs för att hantera väsentliga risker i den löpande verksamheten. Här ingår bland annat riktlinjer för olika befattningshavare för att de skall förstå och inse betydelsen av sina respektive roller för upprätthållandet av god internkontroll.

Landstingsrevisorerna har under 2017 sedvanligt granskat den interna kontrollen (löpande granskning av internkontroll) samt presenterat en delårsrapport, RK 2017–0029. Revisionen bedömer att landstingsstyrelsens förvaltning har utvecklade system för intern styrning och kontroll, och att granskningen inte har visat några omständigheter som påverkar tidigare bedömningar.

2.2 Riskbedömning och kontrollaktiviteter

Landstingsstyrelsens förvaltnings internkontrollplan, LS 2016 – 0875, fastställdes som bilaga till verksamhetsplanen den 22 november 2016. Internkontrollplanen har följts upp i samband med delårsrapport. Den uppföljda internkontrollplanen för 2017 är bilagd till årsrapporten.

De mest väsentliga riskerna och kontrollaktiviteterna under 2017 har varit:

Ekonomi:
Vid en hög kostnadsutvecklingstakt och avvikelser från fastställda resultatkrav finns en risk för att landstingets resurser inte kan täcka behoven hos en växande befolkning. Ett negativt resultat under ett enskilt år innebär ekonomisk belastning kommande år. Risken har begränsats genom ett intensifierat samarbete med och styrning av verksamheterna för att säkerställa realismen och korrektheten i prognostiserad kostnadsutveckling och tydliggöra ekonomiska ramar. Samtliga akutsjukhus har tagit fram åtgärdsplaner för en ekonomi i balans.

Ekonomi:
Vid förändringar i omvärldsfaktorer såsom skatteutjämningssystemet, pensionerna, konjunkturen och marknadsräntor påverkas landstingets ekonomiska förutsättningar. Eftersom landstingets verksamhet är komplex och omfattande kan det ta tid att anpassa verksamheten till förändrade omvärldsfaktorer.

Risken har begränsats genom bevakning och anpassning av verksamheten till förändrade omvärldsfaktorer. Skatteintäktsprognoser analyseras sex gånger per år. Analyser av pensioner och övriga omvärldsfaktorer görs löpande men främst i samband med sammanställning av landstingets budget.

Styrning och ledning:
FVM riskerar att inte kunna möta önskad leveransnivå avseende tid, kostnad och/eller resultat. Resursbrist och bristande samordning kan leda till förseningar med upphandlingen och därmed till försening av programmets framdrift. Risken har delvis begränsats genom kontinuerlig uppföljning och säkerställande av resurser. Programmet har försetts med en ny styrstruktur, där en operativ styrgrupp regelbundet har följt progress varannan vecka. Utifrån styrgruppens arbete har en samlad rapportering och nyckelfrågor lyfts till en formell styrgrupp där landstingsdirektören är ordförande och samtliga sjukhusdirektörer ingår.

2.3 Uppföljning

Landstingsstyrelsen utvärderar kontinuerligt den information som förvaltningsledningen lämnar. Arbetet innefattar bland annat att säkerställa att åtgärder vidtas rörande de brister och förslag till åtgärder som framkommit vid den interna kontrollen och externa revisionen. Uppföljningen av internkontrollplanen 2017 är bilagd till årsrapporten.

2.4 Försäkran om internkontroll

Landstingsförvaltningens förvaltningschef har i särskild bilaga till årsrapporten lämnat försäkran att nödvändiga åtgärder vidtagits för att uppnå en tillräcklig internkontroll inom bolaget i enlighet med Policy för Internkontroll LS 1303–0431.

3. Behandling av styrningsrapporten

Denna styrningsrapport ingår som en bilaga till årsrapporten 2017 behandlas i landstingsstyrelsen den 10 april 2018.

FÖRSÄKRAN INTERNKONTROLL
2018-01-29

Diarienummer
LS 2017-0173

Försäkran internkontroll

Till landstingsstyrelsen

Denna försäkran lämnas i anslutning till inrapportering av årsbokslut per 31 december 2017, och avser landstingsstyrelsens förvaltning.

Försäkran kring internkontroll utgår från Policy för internkontroll för Stockholms läns landsting och bolag, LS 1303–0431, punkt 4.2.

Härmed avges försäkran att nödvändiga åtgärder vidtagits för att uppnå en tillräcklig internkontroll inom landstingsstyrelsens förvaltning

Stockholm 2018-01-29

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Datum: 2017-12-31

Frågeformulär avseende uppföljning av landstingets Upphandling och Inköp år 2017

Frågeformuläret syftar till att besvara hur förvaltningar/bolag arbetat med upphandling under året.

Uppgiftslämnare och kontaktperson:

Resultatenhet	Kontaktperson	E-postadress	Telefonnummer
Landstingsstyrelsens förvaltning	Fredrik Laag	fredrik.laag@sll.se	

1. Upphandlat år 2017

Här avses annonserade upphandlingar som avslutats under år 2017, d v s där avtal tecknats. Avrop, beställning och förnyad konkurrensutsättning på föregående års ramavtal tas inte med.

Upphandlingsvärdet avser det sammanlagda avtalsvärdet, inklusive optionsår. Mkr betecknar miljoner kronor.

1.1. Ange antalet upphandlingar över 534 890 kr (dvs. gränsen för direktupphandling) för LOU samt det totala upphandlingsvärdet för dessa. Särskilj egna upphandlingar, samordnade upphandlingar och de upphandlingar som Ni gett SLL Upphandling i uppdrag att utföra.
De verksamheter som går under LUF anger upphandlingar över 993 368 kr (dvs. gränsen för direktupphandling).

Upphandlingar över 534 890 kr för LOU samt 993 368 kr för LUF år 2017		
Upphandling	Antal upphandlingar, totalt	Totalt upphandlingsvärde (Mkr)
Egna upphandlingar	37	1418,3
Samordnad upphandling	38	3973,1
Uppdrag till SLL Upphandling		

Samordnad upphandling är när två eller flera nämnder/styrelser eller bolag gemensamt anskaffar varor och tjänster av samma slag. Den part som genomför den samordnade upphandlingen redovisar denna i enkäten.

Eventuella kommentarer till fråga 1.1:

1.2. Ange antalet direktupphandlingar och det totala upphandlingsvärdet för dessa.

Antal direktupphandlingar och upphandlingsvärde år 2017		
Upphandling	Antal	Totalt upphandlingsvärde (Mkr)
Mellan 100 000 kr och 534 890 för LOU och 993 368 för LUF	11	2,4
Över 534 890 för LOU och 993 368 för LUF med synnerliga skäl	2	1,5

Eventuella kommentarer till fråga 1.2:

2. Miljöprogram och uppförandekod

2.1 I hur många upphandlingar (exkl. direktupphandlingar) där avtal har tecknats år 2017 har landstingets miljöprogram beaktats? Avser upphandlingar över 534 890 kr för LOU och 993 368 kr för LUF.

Upphandlingar där landstingets miljöprogram beaktats år 2017	
	Antal upphandlingar, totalt
Egna upphandlingar	31
Samordnad upphandling	37
Uppdrag till SLL Upphandling	

2.2 Antal genomförda leverantörsuppföljningar av miljökrav: 2

a) Antal leverantörsuppföljningar som lett till åtgärd: 0

b) Om det lett till åtgärd, beskriv denna:

2.3 I hur många av de nationellt prioriterade riskområdena har krav ställts på landstingets uppförandekod, genom bifogad uppförandekod och/eller särskilda kontraktsvillkor.
(De prioriterade områdena är IT, textil, handskar, operationsartiklar, instrument, medicinteknisk utrustning, läkemedel och livsmedel.)

Upphandlingar där krav ställts på landstingets uppförandekod år 2017	
	Antal upphandlingar, totalt
Egna upphandlingar	9
Samordnad upphandling	13
Uppdrag till SLL Upphandling	

2.4 Antal övriga upphandlingar där krav ställts i på uppförandekod utöver de nationellt prioriterade riskområdena, genom bifogad uppförandekod och/eller särskilda kontraktsvillkor.

Upphandlingar där krav uppförandekod utöver prioriterade områden år 2017	
	Antal upphandlingar, totalt
Egna upphandlingar	22
Samordnad upphandling	23
Uppdrag till SLL Upphandling	

Vilken uppförandekod har använts? SLLs Uppförandekod

2.5 Antal genomförda leverantörsuppföljningar av uppförandekoden:
0

a) Antal leverantörsuppföljningar som lett till åtgärd:
0

b) Om det lett till åtgärd, beskriv denna:

2.6 Finns särskilda kontraktsvillkor som är kopplade till uppförandekoden vid upphandling?

Ja ☒
Nej ☐

2.7 Har ni identifierat prioriterade riskområden utöver de nationellt prioriterade riskområdena?

Ja ☐
Nej ☒

Om ja, vilka:

3. Avtal

3.1 I vilken utsträckning utnyttjar Er verksamhet samordnade upphandlingsavtal?

Alltid ☐
Ofta ☒
Sällan ☐
Aldrig ☐

Om svar ”sällan” eller ”aldrig”, ange orsak:

4. Använder ni elektroniska beställningssystem?

Ja ☐
Nej ☒

a) Om ja, vilket system används

Clock Work ☐
Annat ☐

Om annat ange vad:

b) Om nej, finns planer på ett införande?

Ja ☐
Nej ☒

Kommentar:

5. Kvalitet i upphandlingsarbetet.

5.1 I mars 2010 antog landstingsfullmäktige en ny upphandlingspolicy.

Finns det en dokumenterad lokal upphandlingspolicy som följs?		Finns det en dokumenterad och standardiserad upphandlingsprocess som följs?	
2016	2017	2016	2017
Ja ☐ Nej ☒	Ja ☐ Nej ☒	Ja ☒ Nej ☐	Ja ☒ Nej ☐

Eventuella kommentarer till fråga 5.1:

6. Upphandlingsstrategi, riskanalys och kvalitetssäkring

6.1 Hur många upphandlingar har en dokumenterad upphandlingsstrategi som bl a innehåller: mål, marknads-, risk- och spendanalys samt hållbarhet. I vilken utsträckning finns en dokumenterad riskanalys (där väsentliga risker identifieras och bedöms) med kvalitetssäkringsmoment (där flera personer granskar underlag före annonsering och tilldelningsbeslut)? Gäller upphandlingar över 534 890 kr för LOU och 993 368 kr för LUF.

Upphandlingsstrategi, riskanalys och kvalitetssäkring		
	Antal med genomförd och dokumenterad upphandlingsstrategi	Antal upprättade strategier innehållande dokumenterad riskanalys och kvalitetssäkringsmoment
Egna upp-handlingar	10	14
Samordnad upphandling	19	26
Uppdrag till SLL Upphandling		

Eventuella kommentarer till 6.1:

7. Uppföljning

7.1 Har ni en organisation som säkerställer aktiv uppföljning av villkor i och köpta volymer på ingångna avtal?

Ja ☒
Beskriv denna:
Controllers på SLLU. Dessutom 1 resurs avtalscontroller för LSF-Service avtal, dessutom finns uppföljning på LSF IT och teknik samt SLL/IT Infrastruktur och drift.

Nej ☐
Om nej, ange varför?

7.2 Genomför ni seriositetskontroller via skattemyndigheten (bl a att företag betalar skatt och sociala avgifter) under pågående avtalsperiod?

Ja ☒

Nej ☐

Om nej ange varför:

7.3 Följer ni regelmässigt upp avtal ekonomiskt (så det framgår hur mycket och vad som köpts) under pågående avtalsperiod?

Ja ☒
Nej ☐

Beskriv om ni gör annan regelmässig uppföljning av avtal:

7.4 Hur många avtal (t ex serviceavtal och försörjningsavtal) har ni följt upp ekonomiskt under år 2017? Avser avtal med årligt avtalsvärde över 2000 000 kr för LOU och LUF. Hur många sådana avtal har ni totalt?

Antal avtal med högre värde än 2,0 mkr, LOU och LUF	Antal avtal med högre värde än 2,0 mkr, LOU och LUF, som följts upp ekonomiskt
157	128

Försörjningsavtal avser städning, mat och tvätt.

7.5 Hur många avslutade avtal (t ex serviceavtal och försörjningsavtal) under 2017 har följts upp avseende villkor i avtalet under avtalstiden? Avser avtal med årligt avtalsvärde över 2000 000 kr för LOU och LUF. Hur många sådana avtal har avslutats under året?

Antal avtal med högre värde än 2,0 mkr, LOU och LUF, som avslutats under år 2017	Antal avslutade avtal med högre värde än 2,0 mkr, LOU och LUF, som följts upp avseende villkor i avtalet under avtalstiden	Antal avslutade avtal med högre värde än 2,0 mkr, LOU och LUF, utan särskilda villkor i avtalet
20		20

8. Små och medelstora företag

8.1 Har förfrågningsunderlag anpassats (t ex avseende ekonomiska krav, teknisk förmåga, annans kapacitet eller avgränsning av anbudsområden) så att små företag har möjlighet att delta i det konkurrensuppsökande skedet? Gäller upphandlingar över 534 890 kr för LOU och 993 368 kr för LUF.

(Definition : små företag har färre än 50 anställda och bedöms vara fristående företag- dvs som inte bedöms ägas till större delen av annat företag)

Ja ☒

a) Antal upphandlingar där förfrågningsunderlaget anpassats
32

b) Antal upphandlingar där små företag som erhållit avtal?
17

Nej ☐
Ange varför:

9. Medarbetarstatistik

Här anges hur många genomsnittligt antal årsarbetare (**ej personer**) som arbetar med inköp (beställning/avrop) respektive upphandlingar. (OBS! Om en medarbetare i sin tjänst till viss del har att upphandla/göra inköp så uppskattar Ni hur stor respektive del är). **De som avropar ute i vården skall ej tas med här.**

	Upphandlare		Inköpare (beställning/avrop)	
	2016	2017	2016	2017
Antal Heltidstjänster :		38,2		12,8

Eventuella kommentarer till fråga 9:

10. Överprövningar

10.1 Ange antal unika överprövningsmål (så kallade målnummer, dvs flera parallella mål med olika leverantörer avseende samma upphandling) med lagakraftvunna domar under år 2017 där SLL fått rätt.

	SLL har fått rätt och ärendet har blivit:					
	- avslaget		- avskrivet		- återkallat	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Antal:		23		3		0

10.2 Ange antal unika överprövningsmål (så kallade målnummer) med lagakraftvunna domar under år 2017 där anbudsgivaren fått rätt eller där domstolen dömt att upphandlingen ska göras om.

	SLL har ålagts att:			
	göra en rättelse		göra om upphandlingen	
	2016	2017	2016	2017
Antal:	-	1	-	0

10.3 Ange antal avslutade (under år 2017) och överprövade upphandlingar med lagakraftvunna domar där SLL fått rätt.

	SLL har fått rätt och ärendet har blivit:					
	- avslaget		- avskrivet		- återkallat	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Antal:	-	18	-	3	-	0

10.4 Ange antal avslutade (under år 2017) och överprövade upphandlingar med lagakraftvunna domar där anbudsgivaren fått rätt eller där domstolen dömt att upphandlingen ska göras om.

	SLL har ålagts att:			
	göra en rättelse		göra om upphandlingen	
	2016	2017	2016	2017
Antal:	-	1	-	0

Eventuella kommentarer till fråga 10:

11. Ökad eller minskad konkurrens vid upphandling

Mäter ni om konkurrensen vid upphandling förändras mellan åren? Till exempel genom att mäta antalet anbud per upphandling.

Ja ☐
Nej ☒

Om nej ange varför:

Vi genomför ej så pass rutinmässigt liknande upphandlingar så att det går att jämföra mellan åren.

Om ja ange hur ni mäter:
Vi har inte börjat mäta än. Arbete på gång med detta.

Bilaga F9 Uppföljning av Internkontrollplan 2017 Årsrapport Landstingsstyrelsens förvaltning

Riskområde	NR	Riskbeskrivning	Konsekvens	Sannolikhet (1-4)	Konsekvens (1-4)	Riskbedömning	Åtgärd	Kontrollmoment	Frekvens	Riskägare/ ansvarig	Status	Trend/ åtgärd	Kommentar *Uppföljning av status sker vid delårsrapport och årsbokslut*
Ekonomi	1	Vid en hög kostnadsutvecklingstakt och avvikelser från fastställda resultatkrav kan det bli svårt att få landstingets resurser att räcka till för behoven hos en växande befolkning. Ett negativt resultat under ett ensklit år innebär ekonomisk belastning kommande år.	Vid en hög kostnadsutvecklingtakt och avvikelser från fastställda resultatkrav kan det bli svårt att få landstingets resurser att räcka till för behoven hos en växande befolkning. Ett negativt resultat för ett enskilt år innebär ytterligare ekonomisk belastning.	4	4	16	Risken begränsas genom ett fördjupat samarbete med verksamheterna för att säkerställa realismen och korrektheten i prognostiserad kostnadsutveckling och tydliggöra ekonomiska ramar.	Löpande uppföljning av kostnadsutveckling och åtgärdsplaner i dialog med verksamheterna	Minst 2 ggr per år samt vid behov	Ekonomidirektör			Arbete med att fördjupa analyser och stärka samarbete med verksamheterna har intensifierats. Vid regelbundna avstämningsmöten säkerställs realismen och korrektheten i respektive verksamhets kostnadsutveckling. Samtliga akutsjukhus har tagit fram åtgärdsplaner.
Ekonomi	2	Vid förändringar i omvärldsfaktorer såsom, skatteutjämningssystemet, pensionerna, konjunkturen och marknadsräntor påverkas landstingets ekonomiska förutsättningar.	Eftersom landstingets verksamhet är komplex kan det ta tid att anpassa verksamheten till förändrade omvärldsfaktorer.	4	4	16	Begränsa risken genom att bevaka i ett tidigt skede. Samt anpassa verksamheten till förändrade omvärldsfaktorer.	Bevakning av omvärldsfaktorer samt sammanställning av långsiktiga analyser av landstingets ekonomiska förutsättningar.	Upp till 12 gånger per år	Ekonomidirektör			Skatteintäktsprognoser analyseras kontinuerligt sex gånger per år. Analyser av pensioner och övriga omvärldsfaktorer görs löpande men främst i samband med sammanställning av landstingets budget.
Forskning och innovation	3	Ledning, styrning och finansiering av strategisk biobankning i vårdprocesser för patientens egen vård och behandling är idag underdimensionerad.	Investering enligt tidplan försenas samt att samverkan mellan landstinget och privata lableverantörer kan innebär svårigheter i implementeringen.	3	4	12	Ett förslag på hur ledning, styrning och finansiering av strategisk biobankning inom SLL tas fram för beslut.	Löpande uppföljning.	Minst två ggr per år samt vid behov.	Forskningsdirektör			Åtgärdsprogram för beslut hur strategisk biobankning ska styras, ledas och finansieras är genomfört.
Informations-förvaltning	4	Förvaltningen arbetar med digitaliserade handlingar men saknar ett e-arkiv.	De digitaliserade handlingarna hanteras i pappersform vilket är sårbart samt arbets- och kostnadskrävande.	3	3	9	Begränsa genom att införa e-arkiv.	Löpande uppföljning	Följs upp kvartalsvis	Biträdande förvaltningschef			Under 2017 har en e-arkivmiljö installerats hos landstingsarkivet som från 2018 kan ta emot digitala leveranser av vissa administrativa handlingstyper.
Investeringar och fastigheter	5	Förändrade förutsättningar som kan komma att beröra de strategiska investeringarna.	Kan komma att påverka redan beslutad budget	3	3	9	Begränsa genom noggrann ekonomisk planering och uppföljning. Ökade kostnader motverkas genom besparingsåtgärder.	Prognosarbete.	Kontinuerligt	Direktör SLL Strategiska fastighetsfrågor och investeringar			Besparingsåtgärder har inte kunnat motverka prisökningarna på den överhettade marknaden.
IT	6	Otillräcklig införandetakt av ledningssystem för informationssäkerhet i förvaltningar och bolag	Informationssäkerhetsarbetet inom vissa områden bedrivs på ett icke ändamålsenligt sätt	3	3	9	Risken begränsas genom en fördjupad samverkan med verksamheternas ledningar samt stärkt uppföljningsfunktion	Uppföljning av implementering	Årsvis	Direktör Strategisk IT			Riskreducerande effekt är ännu inte uppnådd. Samarbetet med verksamheternas ledningar har intensifierats under året. Planering pågår kring hur den koncerngemensamma uppföljningsfunktionen ska stärkas ytterligare. Se även 2016 års uppföljning av efterlevnaden av landstingets riktlinjer för informationssäkerhet, LS 2017–0189.
IT	7	Den regionala kommunikations-infrastrukturen möter inte uppställda krav	Kommunikationsstörningar med verksamhetspåverkan	3	3	9	Begränsas genom att klargöra behov och prioritera åtgärder	Löpande uppföljning av utvecklingsarbete	Tertialsvis	Direktör Strategisk IT			Riskreducerande effekt är ännu inte uppnådd. Under hösten har kontrollen och uppföljningen stärkts. Arbete pågår med att se över landstingets hela IT-organisation. I detta ingår att se över hur kvalitetssäkring av landstingets regionala kommunikationsinfrastruktur ska ske.
Personal	8	Efterlevnad av intentioner i kompetensförsörjningsstrategin uteblir och genomförande av uppdrag knutna till strategin genomförs inte enligt planering.	De effekter på kompetensförsörjningen som behövs uteblir	3	4	12	Tydlig ledning och styrning samt uppföljning. Efterlevnad till fattade beslut och resurssättning efter behov.	Löpande uppföljning enligt beslut. Flera uppdrag i strategin med egna planer och uppföljnngsparametrar.	Tertialsvis	Personaldirektör			Förvaltningen arbetar med kontinuerlig uppföljning och samordning av uppdragen i handlingsplanen.
Personal	9	Tröghet i genomförandet, bristande följsamhet	Utdragen genomförandeprocess	3	4	12	Skapa stabila stödjande strukturer i arbetet. Gemensam uppföljning.	Strategiska beslutspunkter etableras och följs upp.		Personaldirektör			Genomförandet har fördröjts och kommer att ske successivt under 2018.
Styrning och ledning	10	Otillräcklig förmåga i verksamheternas förändringsledning i genomförandet av framtidens hälso- och sjukvård	Kan leda till ett icke optimalt utnyttjande av befintlig vårdkapacitet och hantering av förändringar som påverkar den samlade vårdproduktionen	3	4	12	Begränsa risken genom en stärkt uppföljning och att skapa en gemensam bild över kritiska utmaningar och risker. Stöd vid behov.	Kontinuerlig uppföljning av genomförandeplaner och uppdrag stäms av löpande på direktörsmöten. Uppföljning av ägarens uppdrag inom omställningsavtalen.	Minst 2 ggr per år samt vid behov	Ekonomidirektör			Löpande avstämningsmöten med verksamheternas lokala programkontor och uppföljning av en Road-map FHS har lett till stärkt uppföljning. Ansvaret för denna uppföljning överfördes till HSN i augusti 2017. Löpande dialoger och uppföljning i Direktörsgrupp Vård.
Styrning och ledning	11	3R framtidens vårdinformation kan inte möta önskad leveransnivå avseende tid, kostnad och/eller resultat	Resursbrist och bristande samordning leder till förseningar med upphandlingen och därmed till försening av programmets framdrift.	3	3	9	Begränsas genom kontinuerlig uppföljning och säkerställande av resurser. Budgetering och samordnade beslut med beaktande av tidskritiska milstolpar krävs	Kontinuerlig uppföljning i programledningen. Uppföljning 3-5 gånger per år i operativa styrgruppen.	2 ggr per år	Landstingsdirektören			Programmet har försetts med en ny styrstruktur, där en operativ styrgrupp regelbundet följer progress varannan vecka. Utifrån den operativa styrgruppens arbete lyfts en samlad rapportering och nyckelfrågor till en formell styrgrupp där landstingsdirektören är ordförande och samtliga vårddirektörer ingår (direktörsgruppen).
Upphandling	12	Brist på samordning inom landstinget vad gäller upphandlingsresurser för medicinteknisk utrustning, MT, och informations- och kommunikationsteknik, IKT. .	Landstinget utnyttjar inte sin potential som upphandlare av MT och IKT och stöder därmed inte ett effektivt användande av resurser. Framtidsplanens mål med nätverkssjukvården riskeras eftersom vårdgivare har olika utrustning. Detta påverkar också de stora investeringar som pågår i nya fastigheter som kräver utökad volym av anskaffningar.	3	4	12	Genom att ta fram aktiviteter och processer kommer risken för och följderna av bristande samordning att begränsas	Kontrollera genomförandet.	Kvartalsvis	Direktör SLL Juridik och upphandling			Bristen på samordning försöker mötas genom processer och metoder att fånga upp gemensamma behov. Den viktigaste nyckeln för att undvika risken är kopplad till genomförandet av ett kategoristyrt arbetssätt samt ett annat användande av delar av upphandlings-/inköpsresurserna i landstinget på så sätt som beslutats i budget 2016. Detta beslut är endast delvis genomfört. Uppgifter inom upphandlingsområdet har varit föremål för en bredare genomlysning. Detta arbete har dock i delar avstannat i väntan på policyarbete på SLL Ekonomi som kommer bli styrande för det fortsatta arbetet.